

IMATRAN KAUPUNKI
Ympäristötoimi
Ympäristönsuojelu

YHTEENVETO RUOKOLAHDEN UTULAN KYLÄN JÄTE- JA JÄTEVESIASUKASKYSELYSTÄ

Heinäkuu 2006

KAAKKOIS-SUOMEN
YMPÄRISTÖKESKUS
SYDOSTRA FINLANDS
MILJÖCENTRAL

SISÄLLYS

SISÄLLYS.....	2
1. JOHDANTO.....	3
2. JÄTEKYSELYN VASTAUKSET.....	4
2.1. Kiinteistöjen tiedot.....	4
2.1.1. Kiinteistöjen talousveden hankintalähteet.....	5
2.1.2. Biojätteiden lajittelu kiinteistöllä.....	5
2.2. Kiinteistöjen kuivajätteiden käsittely.....	6
2.3. Kiinteistöjen elintarviketejätteiden käsittely.....	7
2.4. Kiinteistöjen puutarhajätteiden käsittely.....	8
2.5. Kiinteistöjen kuivakäymälät ja kuivakäymäläjätteiden käsittely.....	9
2.6. Tyytyväisyys kompostointiin.....	17
2.7. Kiinnostus yhteisiin biojätteiden kompostointi- tai muihin hyödyntämismahdollisuuksiin.....	24
2.8. Hyötyjätteiden käsittely.....	25
2.9. Kiinteistöjen ongelmajätteiden käsittely.....	30
2.10. Jätehuollon kustannukset.....	31
2.11. Jätehuollon palvelujen tarve.....	32
2.12. Jätehuoltoneuvonnan ja ohjeistuksen tarve.....	33
3. JÄTEVESIKYSELYN VASTAUSTEN TULOKSET.....	35
3.1. Kiinteistöjen jätevesijärjestelmät.....	35
3.2. Siirtyminen kuivakäymälästä vesi-WC:hen tai vesi-WC:stä kuivakäymälään.....	37
3.3. Kiinteistöjen jätevesijärjestelmien ikä.....	38
3.4. Jätevesilietteiden tyhjennystiheys.....	38
3.5. Jätevesilietteiden tyhjennystahot.....	39
3.6. Kiinnostus liittymiseen järjestettyyn jätevesilietteen kuljetukseen.....	40
3.7. Jätevesilietteen tyhjennyspalvelun palvelutaso.....	41
3.8. Jätevesisäiliöiden täyttymisen tarkkailu.....	42
3.9. Jätevesihuollosta aiheutuvat kustannukset.....	42
3.10. Tietoisuus jätevesien käsittelyä koskevasta lainsäädännöstä.....	43
3.11. Lisätietojen tarve jätevesien käsittelyyn liittyvistä asioista ja muita kommentteja.....	43
4. YHTEENVETO TULOKSISTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET.....	45

1. JOHDANTO

Ruokolahden Utulan kylän talousalueen kiinteistöille lähetettiin jäte- ja jätevesiasi-
oita käsittelevät asukaskyselyt touko-kesäkuussa 2006. Asukaskyselyt olivat osa
*Ekotehokkaat biojäteratkaisut Kaakkois-Suomen haja-asutusalueilla ja vapaa-ajan
toiminnoissa –BIOHALO –*hanketta. Kyselyjen tarkoituksena oli selvittää biojäte-
huollon nykytilaa sekä jätevesilietteiden tyhjennys- ja käsittelykäytäntöjä Utulan ta-
lousalueella. Samalla selvitettiin muuhun jätehuoltoon liittyviä asioita, kuten on-
gelma- ja hyötyjätteiden käsittelyä. Kyselyn tuloksia on tarkoitus käyttää BIOHA-
LO-hankkeen aikana ekotehokkaiden ratkaisumallien kehittämisessä haja-
asutusalueiden jäte- ja jätevesihuollossa.

Kyselyjä lähetettiin Utulan talousalueelle 284 kpl. Kysely lähetettiin kahdessa
erässä. Ensin lähetettiin kyselyt Utulaan ja Kekäleenmäelle toukokuussa viikolla
21. Loput kyselyt lähetettiin kesäkuussa viikolla 23 Tuomalaan, Kiurulaan ja Jun-
nikkalaan. Muutama kysely oli epähuomiossa mennyt Härskiänsaaren asukkaille.
Härskiänsaari sijaitsee maantieteellisesti lähellä Utulaa, mutta liikenne sinne kul-
kee etäämmältä Äitsaaren kautta, eikä Härskiänsaarta lasketa kuuluvaksi Utulan
talousalueeseen. Härskiänsaareltakin tulleet vastaukset otettiin kuitenkin vastaus-
ten käsittelyssä huomioon. Kolme kyselyä palautui postissa, koska vastaanottajaa
ei tavoitettu. Vastauksia saatiin yhteensä 124 kpl, eli vastausprosentti oli 44 (lähe-
tetyistä kyselyistä). Vastauksista yksi jouduttiin hylkäämään epäselvien ja puut-
teellisten vastausmerkintöjen vuoksi.

Kyselyyn vastanneiden kesken arvottiin vastaamaan kannustavat palkinnot; 2 kpl
lahjakortteja Imatran K-Rauta Rautaperttiin sekä kompostointiin liittyviä tuotteita,
kompostikuivikkeita ja –möhentimiä. Kyselyyn ei ollut pakollista laittaa näkyviin
kiinteistön osoitetta tai omistajaa, koska arveltiin, että tämä karsisi vastaajista ne,
joilla jätehuoltoasiat eivät ole jätehuoltomääräysten mukaisesti hoidettu. Osoitetie-
dot tai ainakin asuinalue tai kylän nimi oli kuitenkin merkitty valtaosaan vastauksis-
ta.

Vastaukset käsiteltiin siten, että ne jaoteltiin ryhmiin asunkiinteistön käyttötarkoi-
tuksen (vakituinen asunto / vapaa-ajan kiinteistö) mukaan. Näin pyrittiin selvittä-
mään käyttötyypiltään erilaisten kiinteistöjen asukkaiden välisiä eroja jäte- ja jäte-
vesihuollossa.

2. JÄTEKYSelyn VASTAUKSET

Jätekyseleyn vastaukset jakaantuivat kiinteistön käyttötyypeittäin seuraavasti:

	Vastausten lukumäärä (kpl)	Kyselyjä lähetettiin (kpl)
Vakituinen asunto	19	51 (vastaus-% 37)
Vapaa-ajan asunto	105	233 (vastaus-% 45)
Yhteensä	124	284 (vastaus-% 44)

Taulukko 1. Asukaskyselyyn vastausprosentti oli 44.

2.1. Kiinteistöjen tiedot

Asukaskyselyyn vastanneiden vakituksessa asuinkäytössä olevien kiinteistöjen asukasluku oli keskimäärin 2,0 henkilöä. Asukasluvut vaihtelivat välillä 1-4 asukasta.

Asukaskyselyyn vastanneiden vapaa-ajan kiinteistöjen käyttäjiä oli keskimäärin 2,53. Käyttäjämäärät vaihtelivat välillä 1-7 henkilöä.

Vapaa-ajan kiinteistöjen käytön säännöllisyys jakautui seuraavasti:

Ympärivuotinen käyttö	Kesäaikainen käyttö	Satunnainen käyttö
20 (>19 %)	66 (>63 %)	18 (>17 %)

Taulukko 2. Vapaa-ajan kiinteistöjen käyttö painottuu pääasiassa kesäaikaan.

Maanviljelyä harjoitettiin kolmessa vapaa-ajan kiinteistöissä ja kahdeksassa vakituksessa asuinkiinteistöissä. Osa vastaajista ilmoitti, että pellot on vuokrattu ulkopuoliselle viljelijälle.

Vakituksissa asuinkiinteistöissä viljeltävät kasvit olivat seuraavat:

- Viljaa, 9,5 ha
- Kauraa, 8 ha
- Luomuheinä + kesanto, n. 6 ha
- 3 ha
- Viljaa, 10 ha
- Viljaa, 8,5 ha
- Viljaa 50 ha
- Viljelymaa vuokrattu vieraalalle, 7,5 ha

Lisäksi yksi vastaaja ilmoitti, että maatalouden harjoittaminen on lopetettu.

Vapaa-ajan kiinteistöissä viljeltävät kasvit olivat seuraavat:

- Karjanrehua, <1 ha
- Ohraa (vuokraviljelijä), n. 3,5 ha
- Tuorerehua (heinää), 1,5 ha, peltoala vuokrattu

2.1.1. Kiinteistöjen talousveden hankintalähteet

Kiinteistöjen talousveden hankintalähteet jakautuivat seuraavasti:

	Vesiosuuskunnan vesijohtoverkostosta	Omasta kaivosta (tai järvestä tms.) paineellisenä	Omasta kaivosta (tai järvestä tms. kannettuna)
Vakituiset asuinkiinteistöt (vastauksia 19 kpl)	2 (11 %)	16 (84 %)	1 (5 %)
Vapaa-ajan kiinteistöt (vastauksia 96 kpl)	1 (>1 %)	35 (<37 %)	60 (<64 %)
Yhteensä (vastauksia 115 kpl)	3 (3 %)	51 (44 %)	61 (53 %)

Taulukko 3. *Vakituisista asuinkiinteistöistä valtaosalle talousvesi tulee omasta kaivosta paineellisenä kiinteistöön. Vapaa-ajan kiinteistöistä suurimmalle osalle vesi tulee kannettuna. Muutama vastaaja ilmoitti myös, että juomavesi tuodaan kanisterissa tms. mukana vapaa-ajan kiinteistölle.*

2.1.2. Biojätteiden lajittelu kiinteistöllä

Asukkaat ilmoittivat lajittelevansa biohajoavat jätteet (elintarvike- ym. jätteet) kuiva-jätteistä seuraavasti.

	Kyllä lajitellaan	Ei lajitella
Vakituiset asuinkiinteistöt (vastanneita 19 kpl)	19 (100 %)	-
Vapaa-ajan kiinteistöt vastanneita 102 kpl)	92 (90 %)	10 (10%)
Yhteensä (vastanneita 121 kpl)	111 (92 %)	10 (8 %)

Taulukko 4. *Valtaosa vastanneista ilmoitti lajittelevansa biojätteet erilleen muusta kotitalousjätteestä.*

2.2. Kiinteistöjen kuivajätteiden käsittely

Kiinteistöjen kuivajätteiden (sekajätteiden) toimituspaikat jakautuivat seuraavasti:

(Huom. Usealla vastaajalla kaksi tai useampia eri käsittelymenetelmiä.

Kuivajätteiden toimituspaikka	Vakituiset asuin-kiinteistöt (vastanneita 18 kpl)	Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 105 kpl)	Yhteensä (vastanneita 123 kpl)
Kiinteistöllä olevaan kuivajäteastiaan, jonka jätteenkuljetusliike tyhjentää	2 (11 %)	1 (1 %)	3 (2 %)
Kunnan järjestämään jätteiden aluekeräyspisteeseen	14 (78 %)	89 (85 %)	103 (84 %)
Vakituisen / kaupunkiasunnon kuivajäteastiaan (vapaa-ajan kiinteistöt)	-	13 (12 %)	13 (11 %)
Tiehallinnon järjestämään tienvarsijättepisteeseen	-	3 (2 %)	3 (2 %)
Naapurin kuivajäteastiaan (naapurin kanssa on sovittu astian käytöstä)	-	1 (1 %)	1 (1 %)
Kuivajätteet heitetään metsään	-	-	-
Kuivajätteet kaivetaan maahan	-	2 (2 %)	2 (2 %)
Kuivajätteet poltetaan avotulella tai tynnyrissä.	1 (6 %)	3 (3 %)	4 (3 %)
Kuivajätteet poltetaan takassa tai lämmitysjärjestelmässä	8 (44 %)	23 (22 %)	31 (25 %)

Taulukko 5. *Suurin osa vastanneista vie kuivajätteet kunnan järjestämään aluekeräyspisteeseen. Muut käsittelykeinot olivat pääasiassa lisäkäsittelyjä (esim. poltto- kelpoisten jätteiden, kuten paperin ja pahvin poltto).*

2.3. Kiinteistöjen elintarvikejätteiden käsittely

Elintarvikejätteet käsitellään kiinteistöillä seuraavasti:

Huom. Usealla vastaajalla kaksi tai useampia eri käsittelymenetelmiä.

	Vakituiset asuin- kiinteistöt (vastanneita 19)	Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 100 kpl)	Yhteensä (vastanneita 119 kpl)
Elintarvikejätteiden käsittely			
Elintarvikejätteet kompostoidaan lämpöeristetyssä kompostorissa.	3 (16 %)	23 (23 %)	26 (22 %)
Elintarvikejätteet kompostoidaan eristämättömässä kompostissa.	9 (47 %)	35(34 %)	44 (37 %)
Elintarvikejätteet laitetaan avokompostiin tai tunkiolle.	4 (21 %)	13 (14 %)	17 (14 %)
Elintarvikejätteet kompostoidaan muiden kiinteistöllä syntyvien jätteiden (esim. lannan tai rehujätteen) seassa.	1 (5,2 %)	3 (3 %)	4 (3 %)
Elintarvikejätteet laitetaan kuivajätteiden sekaan ja viedään aluekeräyspisteeseen.	1 (5,2 %)	14 (14 %)	15 (13 %)
Elintarvikejätteet poltetaan kiinteistön lämmityskattilassa tai uunissa.	-	1	1 (1%)
Elintarvikejätteet viedään (vapaa-ajan kiinteistöiltä) vakituisen asunnon biojäteastiaan tai kompostoriin.	-	20 (20 %)	20 (17 %)
Elintarvikejätteet käsitellään muulla tavalla. *)	1 (5,2 %)	1 (1 %)	2 (2 %)

Taulukko 6. *Suurin osa vastanneista (yhteensä 68 %) ilmoitti kompostoivansa elintarvikejätteet joko lämpöeristetyssä tai eristämättömässä kompostorissa. Avokompostit ovat melko yleisiä. Vapaa-ajan kiinteistöiltä elintarvikejätteiden vienti vakituiselle asunnolle on myös melko yleistä. 13 % vapaa-ajan kiinteistöjen asukkaista ilmoitti vievänsä elintarvikejätteet kuivajätteiden joukossa jätteiden aluekeräyspisteeseen. Tämä on hieman ristiriitaista kohdan 2.1.2 %, jossa 92 % vapaa-ajan kiinteistöjen asukkaista ilmoitti lajittelevansa biojätteet.*

Kysymykseen liittyviä kommentteja:

*)

1) Vakituiset asuinkiinteistöt:

- Naapurin kanoille.
- Määräajoin kuljetetaan kaupungissa sijaitsevan 2-asunnon biojäteastiaan (määrä erittäin vähäinen).
- Tunkio ei oikein hoidettuna (=väliainetta ja kääntö) haise!
- Elintarvikkeet käytetään mahdollisimman tarkkaan.

2) Vapaa-ajan kiinteistö:

- Kompostori hankinnassa.

Mikäli ette kompostoi elintarvikejätteitä, oletteko harkinneet kompostointiin siirtymistä?

	Kyllä	Voisin harkita	En
Vakituiset asuinkiinteistöt (vastauksia 7)	-	1 (14 %)	6 (86 %)
Vapaa-ajan kiinteistöt (vastauksia 28)	5 (18 %)	7 (25 %)	16 (57 %)
Yhteensä (vastauksia 35)	5 (14 %)	8 (23 %)	22 (63 %)

Taulukko 7. Suurin osa vastanneista ei ole harkinnut biojätteiden kompostointia.

*) Kysymykseen liittyvä kommentti (vapaa-ajan asunto): Karhuvaara!

2.4. Kiinteistöjen puutarhajätteiden käsittely

Huom. Yhdellä tai useammalla vastaajalla kaksi tai useampia eri käsittelymenetelmiä.

	Vakituiset asuinkiinteistöt (vastanneita 18 kpl)	Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 99 kpl)	Yhteensä (vastanneita 117 kpl)
Puutarhajätteiden käsittely			
Puutarhajätteet viedään metsään tai muuhun syrjäiseen paikkaan.	4 (22 %)	26 (26 %)	30 (26 %)
Puutarhajätteet kompostoidaan kiinteistöllä ja syntynyt multa hyödynnetään puutarhassa.	9 (50 %)	63 (64 %)	72 (62 %)
Puutarhajätteet kompostoidaan muiden kiinteistöllä syntyvien jätteiden (esim. lannan tai rehujätteiden) seassa.	-	-	-
Puutarhajätteet viedään Vahtilan hyötyjäteasemalla, puutarhajätteitä vastaanottavaan jätealan yritykseen tai jätteenkäsittelylaitokseen (EKJH).	-	-	-
Puutarhajätteet poltetaan kiinteistön pihalla avotullessa.	6 (33 %)	13 (13 %)	19 (16 %)
Puutarhajätteet käsitellään muulla tavalla. *)	2 (11 %)	10 (10 %)	12 (10 %)

Taulukko 8. Puutarhajätteiden kompostointi on vastausten mukaan yleisin käsittelymenetelmä.

Kysymykseen liittyviä kommentteja:

*)

1) Vakituiset asuinkiinteistöt:

- Ei puutarhaa! Haravointijäte maadutetaan tontilla erillisessä paikassa.
- Täysin hölmö kysymys maaseudulle. Oksat = omenapuu + marjapensaat poltetaan Juhannuskokossa. Mitä muuta jätettä tulee maaseudun puutarhasta?
- Kynnetään peltoon.
- Mikä palaa uunissa tai hellassa.

2) Vapaa-ajan kiinteistöt:

- Haketetaan pienemmäksi ja hakkeella tasoitetaan tontin nurkalla olevaa aarin suuruista painannetta.
- Risut poltetaan juhannuskokossa.
- Risut ja oksat murskataan koneellisesti.
- Kasvimaahan maan käynnön yhteydessä.
- Haravointilehdet metsään, kukkajätteet kompostiin.
- Risut poltetaan.
- Puutarhajätettä ei synny, tontti luonnontilainen.
- Koivunlehdet heitetään metsään, puutarha: 6 marjapensasta, 2 omenapuun tainta.

2.5. Kiinteistöjen kuivakäymälät ja kuivakäymäläjätteiden käsittely

Kuivakäymälän tyyppi

	Perinteinen ulkokuusi	Perinteinen ulkokuusi, jossa neste kerätään tiiviiseen astiaan	Nykyaikainen kuivakäymälä
Vakituiset asuinkiinteistöt (vastanneita 8 kpl)	8 (100 %)	-	-
Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 100 kpl)	34 (34 %)	38 (38 %)	29 (29 %)
Yhteensä (108 kpl)	42 (39 %)	38 (35 %)	29 (27 %)

Taulukko 9. Vapaa-ajan kiinteistöissä eri kuivakäymälätyyppien lukumäärät jakautuivat melko tasan. Osalla tähän kohtaan vastanneista vakituisista asukkaista kuivakäymälä mainittiin olevan vesikäymälän lisäksi.

Nykyaikaisen kuivakäymälän merkki/valmistaja ja tyyppi (kompostoiva, nesteen erotteleva, kemiallinen jne.):

Käymälätyypin perässä suluissa vastaajien kommentteja kuivakäymälöiden käyttöominaisuuksista, sekä samantapaisten kommenttien lukumäärät.

Vapaa-ajan kiinteistöt:

- Biolan kompostikäymälä, nesteen erottelu (erittäin tyytyväinen) (3)
- Biolan (no problem)
- Biolan
- Biolan kompostikäymälä (tyytyväinen) (2)
- Separet Villa (erittäin/täysin tyytyväinen) (2)
- L& T Biolan (?) (ei ongelmia)
- Bio-kuivakäymälä, nesteen erotteleva
- Lassila & Tikanoja, kompostoiva, nesteen erotteleva (erittäin tyytyväinen)
- Separet Villa, nesteen erotteleva (kutakuinkin tyytyväinen)
- Bio-Nova Standard
- Tara Ecomatic 2000
- Naturum / Biolan
- Bio kompostoiva käymälä (hyvä)
- Erotteleva istuinrenkas. Kuiva tavara erikseen ja virtsa erilliseen säiliöön. (toimii hyvin myös muiden mielestä, ei hajua)
- Biolan kompostikäymälä (tyytyväinen)
- Kompostoiva Biolan (kylmä/kuuma...)
- Biolan kompostoiva kuivakäymälä (ei mitään ongelmia)
- Lassila&Tikanoja (neste imeytyy kuivikkeeseen) (ei haju- tai muita ongelmia)
- Super Puu-C (ei ongelmia)
- Biolan kompostikäymälä (tyytyväinen)
- Biolan kompostikäymälä (hoidettuna toimii hyvin)
- Eko Makki (hoidettuna toimii hyvin)
- Oma rakennelma (tyytyväinen)
- Biolan kompostikäymälä, ei ongelmia
- Biolan nesteenerotteleva (tyytyväinen)
- Tara Ecomatic (ok)
- Biolan kompostori (nesteen erotteleva), erittäin myönteinen kokemus

Mitä seosainetta/kuiviketta käytetään?

Seosainetyypin perässä suluissa vastaajien kommentteja kuivakäymälöiden käyttöominaisuuksista, sekä samantapaisten kommenttien lukumäärät.

1) Vakituiset asuinkiinteistöt:

- Kuoriketta + kalkkia

- Hajusieppo-turveseos
- Turvetta, haravointijätettä esim. kuivia lehtiä, havuja
- Kuorike – heinäsilppu – puiden lehtiä
- Piha-puutarhajäte

2) Vapaa-ajan kiinteistöt:

Kuoriketta ilmoitti käyttävänsä 15 vastaajaa:

- Kuoriketta (3)
- Kuoriketta (ei ongelmia kuivakäymälän käytössä) (5)
- Kuoriketta (erittäin tyytyväinen kuivakäymälään)
- Kuoriketta (tyytyväinen kuivakäymälään)
- Kuorike ja havusilppu (erittäin tyytyväinen kuivakäymälään)
- Enson kuorike
- Kuorimuju
- WC-kuoriketta (on toiminut riittävän hyvin)
- Kuorijäte (tyytyväinen kuivakäymälän käyttöön)

Sahan- tai kutterinpurua ilmoitti käyttävänsä 7 vastaajaa:

- Sahanpuru (2)
- Kutterinpurua (ei ole ongelmia kuivakäymälän käytössä)
- Sahauspuru (tyytyväinen kuivakäymälän käyttöön)
- Kutterilastua ja sahanjauhoa (ei ongelmia kuivakäymälän käytössä)
- Sahausjäte + yms. puru
- Purua (ei ole ongelmia kuivakäymälän käytössä)

Turvetta ilmoitti käyttävänsä 3 vastaajaa:

- Turvetta
- Turve (tyytyväinen kuivakäymälän käyttöön)
- Turve (tyytyväinen kuivakäymälän käyttöön)

Haketta ilmoitti käyttävänsä 4 vastaajaa:

- Oksasilppurilla tehtyä haketta (erittäin tyytyväinen kuivakäymälään) (2)
- Haketta
- Hake (toimii)

Tiettyjä kaupallisia tuotteita ilmoitti käyttävänsä 18 vastaajaa:

- Biolan komposti&huussikuivike + PuuCee Super (hoidettuna toimii hyvin)
- PuuCee Super, Biolanin komposti&huussikuivike (kuivakäymälä toimii hoidettuna hyvin)
- Hajusieppo
- Hajusieppo + Ei hajuhaittoja
- Biolan (2)
- (Biolan) Komposti/Huussikuivike (erittäin tyytyväinen kuivakäymälään) (3)
- (Biolan) Komposti/Huussikuivike (tyytyväinen kuivakäymälään) (5)
- Kaupasta saatava kuivike (hyvä)
- Kekkilä hajusieppo (tyytyväinen kuivakäymälän käyttöön)
- En muista nimeä
- Vaihtelevasti eri merkkejä (turvetta, kuoriketta) (tyytyväinen kuivakäymälän käyttöön)

Eri kuivikkeiden / seosaineiden yhdistelmiä ilmoitti käyttävänsä 14 vastaajaa:

- Kuorike/turve (tyytyväinen kuivakäymälän käyttöön)
- Kuorike/hake (huussi ei haise)
- Kuorike, hajusyöppö (hyvä, ei ongelmia)
- Sahanpurua + ureaa + kuivuneet puiden lehdet
- Purua + haravoituja puunlehtiä
- Puru, kuorike
- Itse murskattua kuoriketta, purua jne. (kuivakäymälä toimii hyvin)
- Kariketta, purua
- Puru/turve
- Turvetta ja kuoriketta
- Kompostikuivike, lahot kannot, männyn kuori (kuivakäymälä toimii hyvin)
- Kuoriketta ja purua (kuivakäymälä ei tuoksu ja on siisti)
- Valmispussi, johon lisätään "kangasmetsän roskaa", lahkantomurskaa yms.
- Kuoriketta tai sahausjätettä (ei yleensä hajua, jos riittävästi kuiviketta, tyhjennys ei ole "herkkua")
- kutterinpurua tai kuoriketta

Muut käytössä olevat kuivikkeet:

- Kuivia puiden lehtiä (tyytyväinen kuivakäymälän käyttöön)

Oletteko olleet tyytyväisiä kuivakäymälänne käyttöominaisuuksiin? Minkälaisia ongelmia (haju, kärpäset, tyhjennys jne.) olette kokeneet kuivakäymälänne käytössä?

Vastausten perässä suluissa kuivakäymälän merkki ja käytössä oleva kuivike (mikäli vastaaja on ilmoittanut ne):

1) Vakituiset asuinkiinteistöt:

- Tyytyväisiä (perinteinen ulkokuussi, myös vesi-WC, kuivikkeena kuoriketta)
- Olen, ei haise, kun väliainetta on kunnolla (perinteinen ulkokuussi, kuivikkeena turvetta ym.)
- Olemme (perinteinen ulkokuussi, kuivikkeena kuorike – heinäsilppu – puiden lehtiä)

2) Vapaa-ajan kiinteistöt:

- No problem. (Biolan)
- Erittäin toimiva ja hajuton. (perinteinen ulkokuussi)
- Erittäin hyvä käytössä, ei erikoisia ongelmia. (Bio-kuivakäymälä, nesteenerotteleva)
- Olemme erittäin tyytyväisiä. (L&T)
- Olemme kutakuinkin tyytyväisiä laitteen ominaisuuksiin, laitteen mekaniikki hiukan arka kuitenkin.
- Käymälään tehty hajunpoistoa varten torvi katon yli.
- Olemme tyytyväisiä.
- Erittäin tyytyväinen joskin käyttö vähistä koska vesi-WC myös.
- Erinomainen. (Biolan kompostikäymälä)
- Hyvin toimii, tyhjennys kerran vuodessa. (perinteinen ulkokuussi)
- Ei ole ongelmia, purua tarpeeksi.
- Tyhjennys saostuskaivoon, vesi-WC:n yhteyteen.
- Kyllä. (perinteinen ulkokuussi)
- Huolellisella hoidolla toimii hyvin. (Naturum / Biolan)
- Ei ongelmia, multa hyvää, suunnitteilla käymälän nykyaikaistaminen haihduttavaksi kompostikäymäläksi. (syntyvä nestemäärä pieni) (perinteinen ulkokuussi)
- Ei ole, tyhjennys ja kompostointi riittävän usein. (perinteinen nesteenerotteleva ulkokuussi)
- Ei ongelmia. (perinteinen nesteenerotteleva ulkokuussi)
- Hyvä.
- Tyytyväisiä. (perinteinen nesteenerotteleva ulkokuussi)
- Toimii hyvin myös muiden mielestä. Ei hajua! (nykyaikainen kuivakäymälä, erotteleva istuin)
- Olen tyytyväinen. (Biolan kompostikäymälä)
- Talvella on kylmä, kesällä lämmittää pylyä liikaa. (kompostoiva Biolan)

- Olemme tyytyväisiä. (perinteinen ulkokuussi, kuivikkeena kuivia puiden lehtiä)
- Tyytyväinen kyllä; ei ongelmia. (perinteinen ulkokuussi)
- Tyytyväinen (perinteinen nesteenerotteleva ulkokuussi, kuivikkeena turve)
- Ei ongelmia. Huussikäynnin jälkeen jokainen kävijä laittaa hylätyn muura-haispesän "mujua" huussin alle (perinteinen nesteenerotteleva ulkokuussi)
- Kyllä, ei ongelmia (perinteinen nesteenerotteleva ulkokuussi, kuivikkeena kuorike/turve)
- Tyytyväisiä. (perinteinen ulkokuussi)
- Ei ongelmia. (Super Puu-C)
- Tyytyväinen. (Biolan kompostikäymälä, kuivikkeena Biolan kuivike)
- Reilusti kuoriketta, ei pahempia hajujakaan.
- Huussi ei haise. (perinteinen nesteenerotteleva ulkokuussi, kuivikkeena kuorike/hake)
- Hyvä, huussi ei haise. (perinteinen nesteenerotteleva ulkokuussi, kuivikkeena kuorike, hajusyöppö)
- Toimii. (perinteinen ulkokuussi, kuivikkeena hake)
- Kyllä, ei ongelmaa ilmennyt. (perinteinen ulkokuussi kuorike)
- Käyttö on nyt tilapäistä, on uusi WC.
- On toiminut mielestäni riittävän hyvin. (perinteinen nesteenerotteleva ulkokuussi, kuorikkeena wc-kuorike)
- Ei ongelmia. (nesteenerotteleva ulkokuussi)
- Tyytyväisiä ollaan oltu. (Biolan kompostikäymälä, komposti&huussikuivike)
- Hoidettuna toimii hyvin. (Biolan kompostikäymälä, kuivikkeena Super PuuCee ja komposti&huussikuivike)
- Hoidettuna toimii hyvin. (EkoMakki, kuivikkeena Super PuuCee, Biolan komposti&huussikuivike)
- Ok. (perinteinen ulkokuussi, kuivikkeena kuorike)
- Olemme, ei haittoja. (oma rakennelma)
- Olen tyytyväinen. Huussi sijaitsee vanhan navetan yhteydessä, jossa betoniallas korkeutta riittävästi, ei hajuja, ei karpäsiä, kuivikkeena käytän purua. (perinteinen ulkokuussi)
- Ongelmia ei ole ollut. (Biolan kompostikäymälä, kuivikkeena kutterilastu ja sahanjauho)
- Ei ongelmia. (perinteinen ulkokuussi)
- Ei tuoksu ja on siisti. (perinteinen ulkokuussi, kuivikkeena kuoriketta ja purua)
- Olemme käyttäneet n. 20 vuotta ilman haittoja. (perinteinen nesteenerotteleva ulkokuussi, kuivikkeena valmispussi + kangasmetsän roskat + laho-kantomurska)
- Käytetään suhteellisen harvoin, ei ongelmia. (nesteenerotteleva ulkokuussi)
- Olemme olleet tyytyväisiä, ei ongelmia.
- Toimii hyvin. (nesteenerotteleva ulkokuussi, kuivikkeena kompostikuivike, lahot kannot, männyn kuori)
- Olen ollut tyytyväinen. (Biolan, kuivikkeena Biolan huussikuivike)
- Ok. (Tara Ecomatic, kuivikkeena kuorike)
- Olen tyytyväinen. (nesteenerotteleva ulkokuussi, kuivikkeena kuorijäte)
- Erittäin myönteinen kokemus. (Biolan, kuivikkeena Biolan huussikuivike)

- Olemme tyytyväisiä. (perinteinen nesteenerotteleva ulkokuussi, kuivikkeena turve)
- Ei yleensä hajua, jos riittävästi kuiviketta, tyhjennys ei ole ”herkkua”. (perinteinen ulkokuussi, kuivikkeena kuorike tai sahausjäte)
- Olemme tyytyväisiä (perinteinen ulkokuussi)
- Ei ongelmia, hajunpoistoputki katolle

Kuivakäymäläjätteiden käsittely

Huom. Yhdellä tai useammalla vastaajalla kaksi tai useampia eri käsittelymenetelmiä.

	Vakituiset asuin-kiinteistöt (vastanneita 7 kpl)	Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 91 kpl)	Yhteensä (vastanneita 98 kpl)
Kuivakäymäläjätteiden käsittely			
Kuivakäymäläjätteet kaivetaan maahan.	1 (14 %)	22 (>24 %)	23 (23 %)
Kuivakäymäläjätteet kompostoidaan kiinteistöllä ja syntynyt multa hyödynnetään puutarhassa.	4 (57 %)	63 (>69 %)	67 (68 %)
Kuivakäymäläjätteet kompostoidaan muiden kiinteistöllä syntyvien jätteiden (esim. lannan tai rehujätteiden) seassa.	-	-	-
Kuivakäymäläjätteet käy tyhjentämässä ammattimainen jätteenkuljetusliike.	-	-	-
Kuivakäymäläjätteet käy tyhjentämässä paikallinen maanviljelijä, joka hyödyntää jätteet viljelyssä.	1 (14 %)	1 (1 %) (*)	2 (2 %)
Kuivakäymäläjätteet viedään metsään tai muuhun syrjäiseen paikkaan.	2 (29 %)	6 (7 %) (**)	8 (9 %)
Kuivakäymäläjätteet käsitellään muulla tavoin.	-	3 (3 %) (***)	3 (3 %)

Taulukko 10. *Suurin osa vastanneista ilmoitti kompostoivansa kuivakäymäläjätteet ja hyödyntävänsä kompostituotteet.*

Vapaa-ajan kiinteistöt:

*) Mäntytaimistoon. Käymäläjätettä tulee niin vähän, ettei komposti toimi perinteisessä ulkokuussissa.

**) Kompostoinnin jälkeen

***) Kaupunkikiinteistössä puutarhan lannoitteena
Tyhjennys harvoin, on kompostivalmista tyhjäyksessä.

Jos kyseessä on virtsan erotteleva käymälä, miten virtsa käsitellään?

Vapaa-ajan kiinteistöt:

- Imeytetään maahan. (2)
- Käytännössä ei mitenkään vaan neste haihtuu kompostissa. Käyttö on niin vähäistä ettei säiliötä (neste) ole tarvinnut koskaan tyhjentää.
- Puutarha / maasuodatin.
- Laimennetaan ja käytetään kasteluun.
- Menee toistaiseksi imeytyskaivoon.
- Imeytetään maahan, joka on kuohkeaa ja kompostoituu.
- Tyhjenetään omalle maalle.
- Suodatetaan puolen metrin sora- ja hiekkakerroksen läpi.
- Siirretään tyhjennettävään maanalaiseen vesi-WC:n säiliöön.
- Kompostoidaan muun jälkikompostin seassa kostukkeena.
- Imeytetään pesuvesien kanssa.
- Huussin jäte kompostoidaan kompostilaatikossa.
- Kompostin kostukkeeksi.
- Laimennetaan veden kanssa ja kastellaan kukkia.
- Virtsa laimennetaan vedellä 1:3 ja käytetään kukkien ja puiden kasteluun.
- Laimennetaan vedellä ja kaadetaan metsään.
- Lannoitetaan metsää.
- Lehtikompostiin (3)
- Virtsa menee muoviseen ala-astiaan.
- Laimennettuna tontille lannoitukseen.
- Imeytetään kuivikkeeseen ja kompostoidaan.
- Kompostoidaan (4)
- Käyttö vähäistä, virtsa haihtuu.
- Virtsa-astia tyhjenetään kauempana metsässä olevaan maakuoppaan.
- Virtsa haihtuu ulkokompostissa.
- Virtsa imeytetään kuivikkeeseen ja kompostoidaan. Mökillä moni käy tarpeellaan ”puskan juurella”.
- Laimennetaan vedellä, lannoitetaan puustoa. Etäisyys järvestä 100-150 m.
- Runsaasti laimennetaan, käytetään kasteluun ja lakaisulehtien sekaan.
- Vähänen määrä, levitetään kompostin päälle.

Mikäli ette kompostoi kuivakäymäläjätteitä, oletteko harkinneet niiden kompostointia tai nykyaikaisen kompostoivan kuivakäymälän hankkimista?

	Kyllä	Voisin harkita	En
Vakituiset asuinkiinteistöt (vastanneita 2)	-	-	2 (100 %)
Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 35)	9 (<26 %)	9 (<26 %)	17 (<49 %)
Yhteensä (vastanneita 37 kpl)	9 (>24 %)	9 (>24 %)	19 (>51 %)

Taulukko 11. Valtaosa vastanneista ei ole harkinnut kuivakäymäläjätteiden kompostointia tai kompostoivan kuivakäymälän hankkimista.

2.6. Tyytyväisyys kompostointiin

Mikäli kompostoitte kiinteistöllänne biohajoavia jätteitä (elintarvike-, puutarhatai käymäläjätteitä), oletteko tyytyväisiä kompostointiin?

	Kyllä, täysin tyytyväinen	Kyllä, melko tyytyväinen	En ole tyytyväinen
Vakituiset asuinkiinteistöt (vastanneita 11 kpl)	6 (55 %)	5 (45 %)	-
Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 74 kpl)	45 (61 %)	29 (39 %)	-
Yhteensä (vastanneita 85 kpl)	51 (60 %)	34 (40 %)	-

Taulukko 12. Kaikki vastanneet olivat täysin tai melko tyytyväisiä kompostointiin.

Kompostin merkki ja malli (myös itsevalmiste):

Kompostorityypin perässä suluissa vastaajien tyytyväisyys kompostorin ominaisuuksiin sekä samankaltaisten vastausten lukumäärä.

1) Vakituiset asuinkiinteistöt:

- Muovisaavi (melko tyytyväinen)
- Itsevalmiste (täysin tyytyväinen)
- Toimiva tunkio
- Itse valmiste (melko tyytyväinen) (2)
- Vanhasta arkkupakastimesta tehty (täysin tyytyväinen)

2)

Vapaa-ajan kiinteistöt:

Itse tehdyt kompostorit:

- Omavalmiste (melko tyytyväinen) (2)
- Itse rakennettu lauta-kehikko, pohja eristetty maasta (melko tyytyväinen)
- Itse tehty hengittävä ritilälaatikko (melko tyytyväinen)
- Itse tehty, styroksista ja laudoista (melko tyytyväinen)
- Itse tehty (täysin tyytyväinen) (3)
- Painehyllästetyistä laudoista tehty kannellinen ja 2-osainen (täysin tyytyväinen)
- 500 l pakastimesta valmistettu (täysin tyytyväinen)
- Omavalmiste, styrox-eristeinen ~960 dm³ (melko tyytyväinen)
- Itsevalmiste (täysin tyytyväinen)
- Oma tekemä (täysin tyytyväinen)
- 2 kpl isoja pakastimia (täysin tyytyväinen)
- Omavalmiste (melko tyytyväinen)

Avokompostit ja ei elintarvikejätteille tarkoitetut kompostit:

- Itse tehty avokomposti puusta. Toinen käytössä, toisessa edellisen kesän jätteet maatuivat kunnes tyhjenetään. (täysin tyytyväinen)
- Suojapeitteellä maasta eristetty avokomposti (täysin tyytyväinen)
- Avokomposti
- Kompostiin ainoastaan lehtijäte
- Kompostoidaan ainoastaan lehdet, risut ja wc
- Puukehikko (täysin tyytyväinen)
- Normaali avokomposti (täysin tyytyväinen)

Biolanin kompostorit:

- Biolan (melko tyytyväinen) (2)
- Biolan (täysin tyytyväinen) (2)
- Biolan lämpökompostori (täysin tyytyväinen) (2)
- Biolan lämpökompostori (melko tyytyväinen) (2)
- Biolan kompostikäymälä (täysin tyytyväinen) (3)
- Biolan/itse tehty (täysin tyytyväinen)
- 2 kpl Biolan kompostorieita (melko tyytyväinen)

Taran kompostorit:

- Tara + Juwel + oma (täysin tyytyväinen)
- Tara (täysin tyytyväinen)
- Tara (täysin tyytyväinen)
- Tara "maapallo" (täysin tyytyväinen)

Tiknoskomp:

- Tiknoskomp (täysin tyytyväinen)

Kompostorin merkki ei tiedossa:

- Talvella toimiva malli / lämpökompostori (täysin tyytyväinen)
- Eristetty pallomainen (melko tyytyväinen)
- En muista merkkiä, ollut vuosia, musta muovi, kansi
- Muovinen kupukompostori (melko tyytyväinen)
- Muovinen, vihreä, kannella, merkki? (täysin tyytyväinen)
- En muista merkkiä (täysin tyytyväinen)
- En tiedä (melko tyytyväinen)
- Pallokompostori (täysin tyytyväinen)
- Ostokompostori/ eristetyt seinät (täysin tyytyväinen)

Mitä seosainetta/kuiviketta kompostissa käytetään?

Vastausten perässä suluissa käyttäjien tyytyväisyys kompostointiin sekä samankaltaisten vastausten lukumäärä.

1) Vakituiset asuinkiinteistöt:

- Lehtipuiden lehdet + puutarhajätteet (täysin tyytyväinen)
- Purua (melko tyytyväinen)
- Lehtiä, oksia yms. (täysin tyytyväinen)
- Ei mitään (melko tyytyväinen)
- Puiden lehtiä, olkea (täysin tyytyväinen)

2) Vapaa-ajan kiinteistöt

Sahan- tai kutterinpurua kompostin kuivikkeena ilmoitti käyttävänsä 3 vastaajaa vapaa-ajan kiinteistöistä :

- Puruhake (melko tyytyvä.)
- Puu (melko tyytyvä.)
- Kutterinlastua ja sahanjauhoa (täysin tyytyvä.)

Haketta kompostin kuivikkeena ilmoitti käyttävänsä 3 vastaajaa:

- Oksasilppu (täysin. tyytyvä.)
- Hake (täysin tyytyvä.)
- Itse tehty hake

Erilaisia haravointijätettä kompostin kuivikkeena ilmoitti käyttävänsä 14 vastaajaa :

- Haravointijäte (täysin tyytyväinen)
- Puiden lehdet + urea (täysin tyytyväinen)
- Puiden lehtiä ja ruohojätettä. (melko tyytyväinen)
- Lehtiä yms. (melko tyytyväinen)
- Mm. lehtiä ja ruohoa (täysin tyytyväinen)
- Puun lehtiä (täysin tyytyväinen)
- Pääasiassa koivunlehti, haravointijäte (täysin tyytyväinen)
- Kuivattuja koivun lehtiä (täysin tyytyväinen)
- Lehti-/risukompostia (täysin tyytyväinen)
- Kariketta (täysin tyytyväinen)
- Ruohoa, turvetta, puiden lehtiä (täysin tyytyväinen)
- Haravointijäte, kuivat lehdet (melko tyytyväinen)
- Lehtiä, karikkeita (täysin tyytyväinen)
- Kuivia lehtiä ja neulasia (täysin tyytyväinen)

Kuoriketta kompostin kuivikkeena ilmoitti käyttävänsä 8 vastaajaa:

- Kuoriketta
- Kuoriketta (melko tyytyväinen) (2)
- Kuorike, "hajusieppo" (melko tyytyväinen)
- Kuoriketta (täysin tyytyväinen) (3)
- Kuoriketta (täysin tyytyväinen)

Turvetta kompostin kuivikkeena ilmoitti käyttävänsä 1 vastaaja:

- Turve (täysin tyytyväinen)

Erilaisia kaupallisia tuotteita kompostin kuivikkeena ilmoitti käyttävänsä 6 vastaajaa:

- Huussikuivike (täysin tyytyväinen)
- Rautakaupasta (täysin tyytyväinen)
- Kekkilä hajusieppo (täysin tyytyväinen)
- Biolan WC/kompostikuorike (melko tyytyväinen)
- Biolan kompostikuivike (täysin tyytyväinen)
- Kompostin ja huussin kuivike (melko tyytyväinen.)

Eri kuivikkeiden yhdistelmiä ilmoitti käyttävänsä 14 vastaajaa:

- Huussikuivike (kompostikäymälä, täysin tyytyväinen)
- Huussikuivike (täysin tyytyväinen)

- Turve, kuivat lehdet ja hake (melko tyytyväinen)
- Kaupasta ostettua + haravointijätettä (täysin tyytyväinen)
- Kuorike ja havusilppu
- Kuorikate, puru, turve (täysin tyytyväinen)
- Itse murskattua kuoriketta, purua (melko tyytyväinen)
- Kuorirouheita, hajusieppoa (melko tyytyväinen)
- Puru, turve (melko tyytyväinen)
- Kuoriketta, puiden lehtiä
- Karike, hake (täysin tyytyväinen)
- Sahanpuru, puun lehtiä (täysin tyytyväinen)
- Kuorike tai maatumeneita havunneulasia (täysin tyytyväinen)
- Kuoriketta tai sahausjätettä (melko tyytyväinen)
- Lehtiä, sahanpurua, hiekkaa (täysin tyytyväinen)

Mihin kompostimulta käytetään?

1) Vakituiset asuinkiinteistöt:

- Kukkapenkkeihin
- Puutarhaan (2)
- Nurmikoihin
- Peltoon (2)
- Puutarhaan ja pellolle
- Kasvimaalle, puutarhaan
- Puutarhaan, kukkapenkkiin, pellolle

2) Vapaa-aajan kiinteistöt:

- Kukkapenkkeihin (14)
- Se vähä kukkapenkkiin
- Puutarhassa (12)
- Puutarhaan, multa tulee hyvin vähän
- "Puutarhaan"
- Istutuksissa (2)
- Istutusten pohjalla
- Istutuksiin omalla tontilla
- Pieneen perunamaahan, kukkapenkkeihin
- Kukkapenkkeihin ja pensaiden juurille.
- Kasvimaahan ja pensaille
- Kasveille
- Pensaille, mansikoille
- Pensaat, kukkapenkit
- Pensaille
- Piha-alue
- Oman tontin tarpeisiin
- Hyödynnetään tontilla
- Tontin maanparannukseen noin 2-3 vuoden välein.

- Tontti on todella kivinen, joten kaikki istutukset tarvitsevat multaa.
- Maanparannusaineena, perustetaan pihaan nurmikkoja.
- Levitetään metsään.
- Ei ole vielä käytetty
- Aika hoitanut jälkikompostoinnin, valmis multa käytetään istutuksiin kivi-koissa.
- Ei käytetä.
- Puunhaimien lannoitukseen
- Täytemaaksi
- Maanparannus (puut)
- Maantäyttöön
- Puiden ja pensaiden juurille ja kasvimaalle
- Koristekasvien lannoitukseen
- Kompostointituotetta tulee vähän, säiliöllinen > 5 vuotta
- Jätettä tulee niin vähän ettei siitä ole käytettäväksi
- Täytemaaksi, kukkapenkkeihin

Jälkikompostoitteko kompostimassan ennen käyttöä?

	Kyllä	Ei
Vakituiset asuinkiinteistöt (vastanneita 7 kpl)	2 (29 %)	5 (71 %)
Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 51 kpl)	32 (63 %)	19 (37 %)
Yhteensä (vastanneita 58 kpl)	34 (59 %)	24 (41 %)

Taulukko 13. Valtaosa vastanneista vapaa-ajan kiinteistöjen asukkaista jälkikompostoi kompostimassan ennen käyttöä, mutta vakituisista asukkaista valtaosa ei jälkikompostoi.

Minkälaisia ongelmia teillä on ollut kompostoinnissa?

Vastausten perässä sulussa kompostorin merkki/malli ja käytössä oleva kuivikemateriaali (mikäli ilmenivät vastauksista) sekä samankaltaisten vastausten lukumäärät.

1) Vakituiset asuinkiinteistöt:

- Kärpäset
- Jäätyminen osittain (itsevalmiste)
- Talvella joskus pysähtyy pakkasen takia (arkkupakastimesta tehty, kuivikkeenä puiden lehtiä + olkia)
- Hajuhaittoja

1) Vapaa-ajan kiinteistöt:

Jäätyminen:

- Jäätyminen (2)
- Jäätyy (Biolan/itse tehty)
- Talvella vähäisen käytön takia jäätyminen (Biolan lämpökompostori)
- Jäätyminen (eristetty pallomainen kompostori)
- Jäätyminen (muovinen kupukompostori, seosaineena puru, turve)
- Talvella kovilla pakkasilla jäätynyt, mutta on kuitenkin riittänyt meidän biojätteille.
- Eivät juuri haittaa. Jäätyy kyllä, mutta talvella käyttö on hyvin vähäistä.
- Talvella jäätyy osittain, mutta toimii kuitenkin vaikka hitaammin.
- Toimimattomuus talvella.
- Ainoa ongelma on jäätyminen riittämättömän eristyksen takia. Täytyy tehdä kehitystyötä.

Haittaeläimet:

- Kärpäset, jäätyy talvella
- Muurahaisia (itse tehty kompostori, seosaineena lehtiä yms.)
- Hiukan arveluttaa, tuleeko karhut "apajalle".

Toimimattomuus:

- Kompostin toimimattomuus
- Maatuminen on hidasta; linnut tonkivat jätteitä (avokomposti, ei käytetä seosainetta)
- Huono toiminta (en tiedä merkkiä, seosaineena Komposti- ja huussikuivike)
- Vähäinen käyttö ja siitä johtuva toimimattomuus, joskus muurahaiset (pallokompostori, seosaineena ruoho, turve ja puiden lehdet)

Ei ongelmia:

- Komposti on avoin mutta ei haise (kompostoidaan ainoastaan lehdet, risut ja wc)
- Hyvin on toiminut
- Jätettä tulee vähän, ei juurikaan hajua.
- Ei mitään haittoja (4)
- Ei ongelmia (Tara, seosaineena kuorike tai maatuvat havunneulaset)
- Ei haittoja (Tara-maapallo, seosaineena kuivat lehdet ja neulaset)
- Ei ongelmia (seosaineena lehtiä, karikkeita)
- Ei ongelmia (seosaineena Biolan kompostikuivike)
- Ei ongelmia (itsevalmiste, seosaineena puu)

- Ei mitään, ei käytetä talvella (suojapeitteellä maasta eristetty avokomposti)
- Ei mitään (puukehikko, seosaineena kuorike)
- Ei mitään haittaa, lehtijäte maatu kahdessa vuodessa täysin.
- Ei ole ollut, kun kompostia käännetään riittävän usein.
- Jos kompostiin tulee riittävästi kosteutta ja sitä kääntää usein, ei tule ongelmia (2 kpl Biolan kompostoreita, seosaineena kuoriketta tai sahausjätettä)
- Ei minkäänlaisia (seosaineena kuorike)

2.7. Kiinnostus yhteisiin biojätteiden kompostointi- tai muihin hyödyntämismahdollisuuksiin

Olisitteko kiinnostunut naapurusten, mökkinaapurusten tai kylän yhteisestä biojätteiden kompostointi- tai muusta hyödyntämismahdollisuudesta tai yhteisestä biojätteiden erilliskeräilystä? Järjestelyn etuina olisivat mm. kompostoinnin tehokkuus, kustannussäästöt ja vaivattomuus (hoidon tapahtuessa esim. käyttäjien kesken vuorovuosin).

	Kyllä	Voisin har- kita asiaa	En
Vakituiset asuinkiinteistöt (vastanneita 13 kpl)	2 (>15 %)	2 (>15 %)	9 (>69 %)
Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 100 kpl)	6 (6 %)	15 (15 %)	79 (79 %)
Yhteensä (vastanneita 113 kpl)	8 (7 %)	17 (15 %)	88 (78 %)

Taulukko 14. Suurin osa vastanneista ei ole kiinnostunut biojätteiden yhteisistä hyödyntämismahdollisuuksista.

Kysymykseen liittyvät kommentit:

1) Vakituinen asuinkiinteistö:

- Matkat liian pitkät, jätteitä tulee alle 0,5 kg päivässä.

2) Vapaa-ajan kiinteistö:

- Utulan kylän asenne mökkiläisiin ei mieltä ylennä!

Olisitteko valmiita sitoutumaan em. järjestelyyn esim. vuorovuosin?

	Kyllä	Voisin har- kita asiaa	En
Vakituiset asuinkiinteistöt (vastanneita 10 kpl)	-	1 (10 %)	9 (90 %)
Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 84 kpl)	1 (1 %)	8 (10 %)	75 (89%)
Yhteensä (vastanneita 94 kpl)	1 (1 %)	9 (10 %)	84 (89 %)

Taulukko 15. Suurin osa vastanneista ei olisi valmis sitoutumaan yhteisten biojät-
teiden hyödyntämismahdollisuuksien hoitoon.

2.8. Hyötyjätteiden käsittely

**Toimitetaanko kiinteistöllä syntyvät hyötyjätteet (paperi, lasi pienmetalli esim.
säilykepurkit, pahvi ja vanhat käyttökelpoiset tekstiilit) hyötykäyttöön?**

	Kyllä, kaikki	Kyllä, osittain	Ei
Vakituiset asuinkiinteistöt (vastanneita 18 kpl)	11 (61 %)	6 (33 %)	1 (6 %)
Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 99)	49 (49 %)	45 (45 %)	6 (6 %)
Yhteensä (vastanneita 118 kpl)	60 (>51 %)	50 (>42 %)	7 (>6 %)

Taulukko 16. Lähes kaikki vastanneet ilmoittivat toimittavansa hyötyjätteet niille tar-
koitettuihin keräyksiin ainakin osittain.

Mitä em. jätteistä hyödynnetään ja mihin ne viedään?

Vastausten perässä suluissa samankaltaisten vastausten lukumäärät.

1) Vakituiset asuinkiinteistöt:

- Lasit, paperi, rautaromu.
- Kunnan aluekeräyspisteet, käyttökelpoiset tekstiilit UFF-keräyspisteisiin
- Paperi, lasi.
- Kunnan aluekeräyspisteet. (2)
- Kunnan hyötyjättepisteisiin, jotka ovat hyvin saatavilla kuntakeskukseen kulkevien teiden varsilla.
- Metallit, lasi, paperi.
- Kunnan aluekeräyspiste, Rasila.
- Lasit, pienmetallit, osa paperista ja pahvista viedään kunnan keräyspis-
teeseen.
- Lasi, pienmetalli aluekeräys

2) Vapaa-ajan kiinteistöt:

- Paperi ja Pahvi poltetaan
- Paperi, lasi > aluekeräyspiste
- Lasi, kunnan aluekeräyspisteeseen, pahvi ja paperi poltetaan.
- Sanomalehdet, lasi, patterit
- Syyspohja
- Viedään ja lajitellaan Syyspohjan keräyspisteeseen
- Kunnan hyötyjättepiste tai uusiokäyttö
- Kunnan aluekeräyspisteille (5)
- Esim. Syyspohja
- Utulan kaupan keräyspisteet (2)
- Viedään hyötyjättepisteisiin
- Pahvi- ja paperijäte poltetaan takassa /saunan uunissa, muut viedään keräyspisteisiin Ruokolahti, jopa Lpr
- Lajitellaan kaikki erikseen niihin kuuluviin astioihin. Syyspohjassa lähin monipuolisempi lajittelupiste/matka sinne 20 km, 4 km päässä lähin/ei voi laittaa kaikkea vain sekajätteelle.
- Pienmetallit, lasit ja muovijätteet kunnan keräyspisteisiin.
- Paperi, lasi, pienmetalli ja säilykepurkit kunnan aluekeräyspisteeseen Utulan kaupan luona mökkitien varrella
- Lasi, patterit, lehti
- Paperi, lasi ja pienmetalli kunnan aluekeräyspiste
- Kunnan järjestämä aluekeräyspiste. Hyvä!
- Lehdet sytykkeenä, säilykepurkit kierrätyskeskukseen peltijätteisiin, lasipurkit käyt. uudest., vanhat vaatteet joko poltan (risat) tai vien kierrätyskeskukseen Imatralle.
- Tölkit, lasipurkit ja pullot
- Pullot liikkeeseen.
- Mitä jätteitä ei kiinteistöllä polteta, viedään kunnan aluekeräykseen.
- Lasit lasienkeräyspaikkaan, metallit keräyspaikkaan.
- Paperi, lasi Utula, raskaampi metalli jos tulee Syyspohja
- Kunnan tai kotikunnan hyötyjättepisteisiin
- Metallit, lasit
- Paperi, säilykepurkit joskus
- rauta ja paperi > Syyspohja
- Kaikki eritellään ja viedään kunnan aluekeräyspisteeseen (Syyspohja)
- Paperi keräykseen, säilykepurkit, pahvit samoin rikkinäiset pullot Utulan jätekeräyspisteeseen. Kierrätyspullot + muovipullot kauppaan, hyvät lasipurkit, pullot omaan käyttöön (mehu + hillot). Tekstiilit matonkuteeksi + Punaisen Ristin kirpputorille.
- Kunnan aluekeräys / hyötyjättepisteet (2)
- Utulan kaupalla, lehti, lasi, paristo ja sekajäte astiat. Ajoin käy "romu"auto johon saa viedä mm. maalit vanhat rautaromut.
- Kunnan pisteisiin, kotijätteen kautta
- Paperi ja pahvi poltetaan, lasi, pienmetalli ja muut kierrätyskeskukseen
- Paperi ym. palava poltetaan uunissa, lasijätteet ym. palamattomat > kunnan keräyspisteeseen

- Lasi ja metalli
- Lasi
- Kaupungin keräysastioihin / Utulan kylän keräyspiste
- Lasijäte, säilykepurkit, paristot, osa kartongista aluekeräyspisteeseen
- Hyötyjäte viedään kunnan aluekeräyspisteeseen tai osa tuodaan kaupunkiin.
- Lasit ja paperi keräyspisteisiin
- Lasi ja pienmetalli keräyspisteisiin
- Kaupungin ja kunnan keräyspisteeseen.
- Lasit, sanomalehdet ja pahvi keräyspisteisiin
- Metallit, lasi Syyspohjan jätepisteelle.

Muiden paikkakuntien hyötyjätteiden keräyspisteisiin:

- Aluekeräys ja hyötypisteet Imatralla
- Kotikunnan aluekeräys-/hyötyjätepisteisiin
- Imatralla
- Rautio / Imatra
- Joutseno
- Jätepaperi Lappeenrantaan (vähäinen määrä), kierrätyspullot ja tölkit kauppaan
- Kaupunkiasunnon kautta Imatralle eri pisteisiin.
- sanomalehdet ja lasi niille tarkoitettuihin keräyspaikkoihin. Lasit kauppojen keräyspisteisiin, lehdet talon paperinkeräykseen.
- Imatralle kierrätyspisteeseen
- Asuinpaikkakunnan hyötyjätepisteisiin (3)
- Vakitukselle asunnolle Elimäelle
- Lasi ja metalli kaupungin keräyspisteisiin.
- Hyötyjäte tuodaan vakituksena asunnon keräyspisteisiin.
- Kaikki edellä mainitut, Imatran hyötyjätepisteisiin.
- Tuodaan kaupunkiin ja lajitellaan.

Missä sijaitsee teitä lähin tai eniten käyttämäne aluekeräys- tai hyötyjätepiste?

1) Vakituiset asuinkiinteistöt:

- Utulan kauppa (6)
- 200 m päässä
- Syyspohja (6)
- Metelniementie
- Rasilassa.

2) Vapaa-ajan kiinteistöt:

- Utulan kauppa. (28)
- Syyspohja (19)
- Utulan kauppa / Syyspohjan seurantalo (5)
- Kekäleenmäki, Kekäleentien risteys (6)
- Imatralla (3)
- Syyspohja tai Kekäleentien risteys (2)
- Rasila
- Lappeenranta
- Kekäleenmäellä, nyt viemme Imatralle.
- Prismalla
- Lähin Kekäleenmäen risteys, eniten käyttämä Kietävälän tien risteuksen luona.
- Vuoksenniskan kierrätyskeskus
- ABC Koria Nappa

- Niskapietilässä ja Utulan kaupan luona
- Joutsenon keskustassa, kierrätyskeskus
- Härskiäntien varrella
- Härskiänsaaren jätekeräyspiste
- Imatralla/Utulan kaupalla
- Kouvolassa, johon viedään kaikki em.
- Syyspohja/Helsinki
- Utulan kaupalla, Naarajärvi (Pieksänmaa)
- Imatralla Viipurintiellä
- Lähin on Utulassa, eniten käytetty Syyspohjassa.

Onko aluekeräys-/hyötyjätepisteitä mielestänne riittävästi? Mihin toivoisitte lisää aluekeräys-/hyötyjätepisteitä?

1) Vakituiset asuinkiinteistöt:

- On (7)
- Utulaan (2)
- Ei ole paikkaa minne viedään huonekalut.

2) Vapaa-ajan kiinteistöt:

- On / Riittävästi. (35)
- Meille /minulle riittävästi. (5)
- Ok! (3)
- Hoidettu mielestäni hyvin.
- Olen tyytyväinen (n. 1 km matkaa).
- On toimiva.
- Riittävästi on. Hyötyjätteitä ei vapaa-ajan asunnollamme tule paljoa. Riittäisi vakituisen asunnon keräyspisteet.
- Meille riittävästi, mutta Syyspohjan jätteenkeräyspaikka on törkeän näköinen. Valvontakamera takaisin, jotta ihmiset oppisivat ja viitsisivät käyttää keräyspistettä ohjeiden mukaisesti.
- Olen tyytyväinen (n. 1 km matkaa).
- Meille riittää, matkan varrella.
- Hyötyjätepiste Utulaan. (2)
- On ja ei.
- Esim. Kyläniementien ja Tornimäentien (?) risteykseen.
- Ei ole riittävästi, Kekäleemäen roskiksille.
- Ei ole. Lisää jätekeräyspaikkoja.
- Ei
- Ei ole
- Kesäisin liian täynnä – karhuvaara!
- Metalleille useammin lava.
- Keräyspisteitä riittävästi, mutta astiat (lavat) ovat aina täynnä ja keräyspisteen ympäristö epäsiisti.
- Ei ole, kesäasuntojen lähetyville.

- On riittävästi, mutta Utulan kaupan jättepiste on liian pieni kesäisin tai se tyhjennetään liian harvoin.
- Välillä tuntuvat olevan pullallaan (Imatra Viipurintie).
- Tuomalaan.
- Useampiakin saisi olla, vaan taitaa olla vaikeaa järjestää (paikkapula).
- Ei tietoa.
- Ei ehdotusta.
- Lisäpisteitä voisi olla esim. Tuomalan tienhaarassa.

2.9. Kiinteistöjen ongelmajätteiden käsittely

Mihin kiinteistöllä syntyvät ongelmajätteet (eli ympäristölle vaaralliset jätteet, esim. akut, nappi- ja ladattavat paristot, torjunta-aineet ja myrkyt, loisteputket ja energiansäästölamput, vanhat maalit ja lakat, käyttämättömät lääkkeet, liuottimet jne.) toimitetaan?

Huom. Yhdellä tai useammalla vastaajalla kaksi tai useampia eri toimituspaikkoja.

Ongelmajätteiden toimituspaikka	Vakituiset asuinkiinteistöt (vastanneita 17 kpl)	Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 103 kpl)	Yhteensä (vastanneita 120 kpl)
Kiertävään vuosittaiseen ongelmajättekeräykseen (Ekokemin auto).	15 (88 %)	26 (25 %)	41 (34 %)
Majavantien ongelmajättekontiin.	3 (18 %) (*)	8 (7 %)	11 (9 %)
Takaisin myyntipaikkaan (esim. akut akkuja myyviin liikkeisiin).	3 (18 %)	16 (16 %)	19 (16 %)
Kotikunnan (muun kuin Ruokolahden) ongelmajätteiden keräyspaikkaan.	-	61 (60 %)	61 (51 %)
Muuhun paikkaan.	-	10 (10 %) (**)	10 (8 %)
Ongelmajätteitä ei toimiteta asianmukaiseen keräykseen.	-	-	-

Taulukko 17. Vapaa-ajan asunnoilta suurin osa vastanneista vie ongelmajätteet vakituiseen asuinkuntansa ongelmajätteiden keräykseen. Vakituksista asukkaista suurin osa käyttää vuosittaista kiertävää ongelmajätteiden keräyspalvelua.

Kysymykseen liittyvät kommentit:

1) Vakituiset asuinkiinteistöt:

*) Ei ole tiedetty sen olemassa olosta!

2) Vapaa-ajan kiinteistöt:

**)

- Kuusakoski Oy, Imatra (3)
- Kukkuroinmäen jätekeskus Joutseno (2)
- Jonnekin ongelmajätteen keräyspaikkaan
- Patterit Syyspohjan keräyspisteeseen

2.10. Jätehuollon kustannukset

Ovatko jätehuollosta ja jätteen vastaanotosta aiheutuvat kustannukset mielestänne

	Edulliset	Kohtuuhintaiset	Kalliit
Vakituiset asuinkiinteistöt (vastanneita 17 kpl)	1 (6 %)	11 (65 %)	5 (29 %) (*)
Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 100)	3 (3 %)	55 (55 %)	42 (42 %)
Yhteensä (vastanneita 117 kpl)	4 (>3 %)	66 (>56 %)	47 (>40 %)

Taulukko 15. *Suurin osa vastanneista ilmoitti, että jätehuoltokustannukset ovat heidän mielestään kohtuuhintaiset. Vapaa-ajan asukkaista suuri osa piti jätehuollon kustannuksia kalliina, ja tätä oli perusteltu mm. kiinteistön vähäisellä käytöllä ja vähäisellä jätteen tuotolla.*

Kysymykseen liittyvät kommentit:

*)

1) Vakituiset asuinkiinteistöt:

- Esim. en tuota mökillä jätettä kuin kahvipussillisen vuoteen. Maksan koko maksun!

2) Vapaa-ajan kiinteistöt:

- Kalliit – Hinta on kaksinkertainen verrattuna vak. asuinpaikan jätehuoltoon. (Tyhjennys kerran kuussa.)
- Kalliit – jätteen vähäisyys/hinta
- Kalliit tulevaan määrään nähden
- Erittäin kalliit verraten määrään.
- Parista jätepussista / vuosi 44 € on paljon

2.11. Jätehuollon palvelujen tarve

Mitkä seuraavista jätehuollon palveluista olisivat teidän mielestänne tarpeellisia tai on jo aikaisemmin koettu hyväksi?

Huom. Yhdellä tai useammalla vastaajalla kaksi tai useampia eri vastausvaihtoehtoja.

Jätehuoltopalvelu	Vakituiset asuinkiinteistöt (vastanneita 14 kpl)	Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 80 kpl)	Yhteensä (vastanneita 94 kpl)
Suurten jättejakeiden (esim. huonekalujen) keräys kyläkohtaisesti	3 (21 %)	19 (23 %)	22 (23 %)
Kiertävä ongelmajätteiden keräys	11 (79 %)	61 (76 %)	72 (77 %)
Kiertävä metalliromun keräys	11 (79 %)	49 (61 %)	60 (64 %)
Energiajätteen keräys	5 (36 %)	14 (18 %)	19 (20 %)
Materiaalina hyödynnettävien muovien keräys	7 (50 %)	20 (25 %)	27 (29 %)

Taulukko 19. Kiertävä ongelmajätteiden keräys oli vastaajien mielestä koettu tarpeellisimmaksi jätehuoltopalveluksi. Metalliromun keräys oli saanut vaihtoehtoista toiseksi eniten kannatusta.

Kysymykseen liittyvä kommentti (vapaa-ajan kiinteistö):

- Soveltuu pysyville ja paljon jätteitä tuottaville talouksille, ei muutaman viikon kesämökkeilijälle.

Oletteko valmiita maksamaan em. palveluista?

	Kyllä	Ei
Vakituiset asuinkiinteistöt (vastanneita 15 kpl)	9 (60 %)	6 (40 %)
Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 86 kpl)	33 (38 %)	53 (62 %)
Yhteensä (vastanneita 101 kpl)	42 (42 %)	59 (58 %)

Taulukko 20. Alle puolet kaikista vastanneista olisi valmis maksamaan erilaisista jätehuoltopalveluista. Vakituiset asukkaat olivat valmiita maksamaan palveluista mieluummin kuin vapaa-ajan asukkaat.

Kumpi olisi mielestänne parempi toimintamalli oheisten jätteiden keräykseen; tempausluontoiset kiertävät eri jätejakeiden keräykset vai paikalliset, ympärivuotiset keräyspisteet?

	Tempausluontoiset kiertävät keräykset	Paikalliset, ympärivuotiset keräyspisteet
Vakituiset asuinkiinteistöt (vastanneita 18 kpl)	4 (22 %)	14 (78 %)
Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 98)	17 (18 %)	81 (82 %)
Yhteensä (vastanneita 116 kpl)	21 (18 %)	95 (82 %)

Taulukko 21. Valtaosa vastanneista toivoi paikallisia, ympärivuotisia keräyspisteitä.

2.12. Jätehuoltoneuvonnan ja ohjeistuksen tarve

Mistä jätehuoltoon liittyvistä asioista tarvitsette neuvontaa ja ohjeistusta?

Huom. Yhdellä tai useammalla vastaajalla kaksi tai useampia eri vastausvaihtoehtoja.

Neuvonta tarvitaan	Vakituiset asuinkiinteistöt (vastanneita 8 kpl)	Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 38 kpl)	Yhteensä (vastanneita 46 kpl)
Kompostoinnista	-	6 (16 %)	6 (13 %)
Hyötyjätehuollosta	2 (25 %)	11 (29 %)	13 (28 %)
Kuivakäymälöistä	1 (13 %)	9 (24 %)	10 (21 %)
Jätevesien käsittelystä ja sakokaivolietteilistä	4 (50 %)	24 (63 %)	28 (61 %)
Muusta aiheesta	2 (25 %) (*)	-	2 (4 %)

Taulukko 22. Jätevesien käsittelystä ja sakokaivolietteilistä toivottiin eniten tietoa.

Kysymykseen liittyvät kommentit:

*)

- Kodinkoneet, muovit, tyhjtä maali- ja öljyastiat, vanhat koneet esim. moottorisahat
- Mitä laitetaan talousjäteastiaan, kun kompostoidaan sekä poltetaan?

Miten haluatte saada tietoa?

Huom. Yhdellä tai useammalla vastaajalla kaksi tai useampia eri vastausvaihtoehtoja.

Miten tietoa halutaan	Vakituiset asuinkiinteistöt (vastanneita 10 kpl)	Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 64 kpl)	Yhteensä (vastanneita 75 kpl)
Kirjallisista oppaista	3 (30 %)	36 (56 %)	39 (52 %)
Internetistä	2 (20 %)	20 (31 %)	22 (29 %)
Erialaisten tapahtumien yhteydessä	5 (50 %)	6 (9 %)	11 (15 %)
Paikallislehden jutuista	5 (50 %)	24 (38 %)	29 (39 %)
Henkilökohtaista neuvontaa	-	4 (6 %)	4 (5 %)
Muulla tavoin	1 (10 %)	1 (2 %)	2 (3 %)

Taulukko 23. *Vakituiset asukkaat haluavat saada tietoa erilaisten tapahtumien yhteydessä ja paikallislehden jutuista. Vapaa-ajan asukkaat taas toivovat tietoa eniten kirjallisista oppaista.*

Kysymykseen liittyvät kommentit (vakituiset asuinkiinteistöt):

- Ottamalla yhteyttä asiantuntijaan neuvottelusta eri vaihtoehtomahdollisuuksista.
- KUNTAKOHTAISILLA SELKEÄLLÄ TIEDOTUKSELLA JÄTEPISTEISSÄ JA PAIKALLISLEHDISSÄ.
- Suoraposti asukkaille ja mökkiläisille?

3. JÄTEVESIKYSELYN VASTAUSTEN TULOKSET

3.1. Kiinteistöjen jätevesijärjestelmät

Minkälainen jätevesien käsittelyjärjestelmä kiinteistöllä on?

Huom. Yhdellä tai useammalla vastaajalla kaksi tai useampia eri käsittelymenetelmiä.

Jäteveden käsittelyjärjestelmä	Vakituiset asuinkiinteistöt (vastanneita 17)	Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 95 kpl)	Yhteensä (vastanneita 110 kpl)
Sakokaivo tai useampi sakokaivo	15 (88 %)	44 (46 %)	59 (54 %)
Sakokaivot yhdistettynä johonkin nykyaikaiseen jätevesien käsittelyjärjestelmään	-	6 (6 %) (*)	6 (5 %)
Umpikaivo	4 (24 %)	10 (11 %)	14 (13 %)
Jokin muu	3 (18 %)	37 (39 %) (**)	40 (36 %)
Jätevesijärjestelmä ei ole tiedossa	-	2 (2 %)	2 (2 %)

Taulukko 24. Suurimmalla osalla vastanneista on jätevesien käsittelyjärjestelmänä perinteinen sakokaivo tai useampi sakokaivo, josta jätevedet johdetaan edelleen avo-ojaan tai maaperäimeytykseen. Osalla vastanneista oli eri järjestelmät esimerkiksi WC-vesille ja harmaille jätevesille. Kohtaan ”jokin muu jäteveden käsittelyratkaisu” vastanneet tarkoittivat lähes poikkeuksetta maahanimeytystä joko suoraan (yleensä saunan pesuvedet) tai imeytyskaivon kautta.

***) Sakokaivojen yhteydessä on _____ millainen jätevesien puhdistusjärjestelmä?**

Vapaa-ajan kiinteistöt:

- 2 palloa (vain pesuvesille)
- Imeytyskenttä ~20-25 m²
- Jita / imeytyskentällä sekä saunan että keittiön vesille omansa
- Saunan vedet on ohjattu Uponor-imeytyspalloon V=300 dm³. Ei muuta käsittelyä.
- Rantakaavanmääräysten mukainen (rakennettu v. 1970)
- Manuaalinen puhdistus, suodatushiekan vaihto.

**) Jokin muu jäteveden käsittelyratkaisu, mikä?

1) Vakituiset asuinkiinteistöt:

- Likaiset pesuvedet kerätään likaämpäriin ja viedään suoraan imeytyskenttään, joka on myös tunkiona toimiva. Suuri lehti-heinä-turvekasa. (ilmeisesti WC-vedet menevät umpisäiliöön, jonka tyhjentää paikallinen maanviljelijä).
- Imeytys maahan ja wc-kaivojen tyhjennys.
- Ylivuotoputki sorakenttään. Nestemäiset eri kaivoon.
- Saunavesille kaivo ja kuivakäymälä.

2) Vapaa-ajan kiinteistöt:

- Mökillä on vain kannettu vesi, saunan ja keittiön pesuvedet imeytetään maahan.
- Saunavesi ”kivikaivo”, toimii.
- Saunavesi imeytetään maahan putkea pitkin. Tiskivesi kompostin kostukkeeksi.
- Maahan imeytys. Ei tule muita kuin saunavesiä.
- Saunan vedet imeytetään maahan, keittiön vedet samoin.
- Maahan imeytys. (5)
- Saunan pesuvedet ja tiskivedet imeytetään maahan. Lautaset nuollaan ruokailun yhteydessä ja ruoanvalmistusastiat pyyhitään talouspaperilla ennen tiskausta. Pyyhepaperit kompostoidaan.
- Vähäiset sauna- ja tiskivedet imeytetään maahan, kuivakäymälästä ei tule jätevettä.
- Tiski- ja pesuvedet imeytetään maahan. (2)
- Kannellinen Ø70 cm lasikuiturengas porattu reikiä pohja auki imee hyvin maahan, ei järveen.
- Ei ole, koska on kantovesi.
- Jätevedet tiskipöydältä ja saunasta menevät hiekkapohjaiseen maahan.
- Sauna- ja talousvedet imeytetään maahan.
- Saunavedet maahanimeytys (saarimökin käytön vähäisyys), varsinainen kesäasunto Kiteellä.
- Upotettuun sementtirenkaaseen joka on täytetty kivillä.
- Jätevesille ei ole erillistä käsittelyä.
- Imeytyy kasvavaan metsään.
- Sakokaivo on pohjaltaan imeyttävä.
- Tiskivedet kaadetaan kompostiin.
- Imeytyskaivo –sauna.
- Imeytyskenttä (v. 1980).
- Huussijäte kompostoidaan. Tilalla ei saunaa. Keittiön pesuvesi kukille. Mäkillä käyntikertoja muutama kesässä.
- Imeytyskaivo.
- Menee maastoon.
- Saunan pesuvedet ja astioiden pesuvedet menevät imeytyskaivoihin.

- Mökillä ei sähköä eikä vesi-/viemärijohtoa. Saunan vedet valuvat kaivettuun kivisilmään, keittiön vedet kompostoidaan.
- Saunan pesuvedet imeytyvät maahan. (4)
- Vähäinen harmaa vesi imeytyy ja haihtuu.
- Syntyy ainoastaan tiskaus- ja pesuvesiä saunasta – johdettu maahan.
- Saunan pesuvedet johdetaan imeytyskaivoon ja siitä maastoon.

3.2. Siirtyminen kuivakäymälästä vesi-WC:hen tai vesi-WC:stä kuivakäymälään

Oletteko harkinneet kiinteistöllä siirtymistä (ja uuden järjestelmän rakentamista)

	Vakituiset asuinkiinteistöt (vastanneita 16 kpl)	Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 100 kpl)	Yhteensä (vastanneita 116 kpl)
Meillä on jo kuivakäymälä	8 (50 %) Ulkoahuussi 7 (87 %) Sisäkäymälä 1 (13 %)	91 (91 %) Ulkoahuussi 80 (90%) Sisäkäymälä 6 (7 %) Tyyppi ei selvinnyt vastauksesta 3 (3 %)	99 (85 %) Ulkoahuussi 85 (>89 %) Sisäkäymälä 7 (7 %) Tyyppi ei selvinnyt vastauksesta 3 (3 %)
Olemme harkinneet vesivessan rakentamista	-	1	1 (1 %)
Emme ole harkinneet vesivessan rakentamista	1	19	20 (17 %)
Emme ole harkinneet kuivakäymälää.	7 (44 %)	5 (5 %)	12 (10 %)
Olemme harkinneet kuivakäymälää.	-	2 (2 %)	2 (2 %)
Voisimme harkita kuivakäymälää, mutta tarvitsemme lisää tietoa asiasta.	1 (6 %)	2 (2 %)	3 (3 %)

Taulukko 25. Suurimmalla osalla vastanneista oli jo käytössä kuivakäymälä.

3.3. Kiinteistöjen jätevesijärjestelmien ikä

Milloin kiinteistöenne jätevesien käsittelyjärjestelmä on rakennettu tai uusittu?

	ennen 1960	1960-1970	1970-1980	1980-1990	1990-2000	2000-
Vakituiset kiinteistöt (vastanneita 12 kpl)	2 (17 %)	-	4 (33 %)	3 (25 %)	-	3 (25 %)
Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 59 kpl)	1 (2 %)	1 (2 %)	13 (22 %)	15 (25 %)	10 (17 %)	19 (32 %)
Yhteensä (vastanneita (71 kpl))	3 (>4%)	1 (>1 %)	17 (<24 %)	18 (>25 %)	10 (>14 %)	22 (>31 %)

Taulukko 26. Uudehkoja, 2000-luvulla rakennettuja jätevesijärjestelmiä oli vajaalla kolmasosalla kysymykseen vastanneista.

3.4. Jätevesilietteiden tyhjennystiheys

Kuinka usein liete joudutaan tyhjentämään sako- tai umpikaivoista?

	Useammin kuin 6 kk välein	6-12 kk vä- leihin	Yli 12 kk välein
Vakituiset kiinteistöt (vastanneita 15 kpl)	3 (20 %)	11 (73 %)	1 (7 %)
Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 49 kpl)	4 (>8 %)	9 (>18 %)	36 (>73 %)
Yhteensä (vastanneita 64 kpl)	7 (11 %)	20 (31 %)	37 (58 %)

Taulukko 27. Vakituista asuinkiinteistöistä valtaosan jätevesijärjestelmät tarvitsevat tyhjennystä 6-12 kk välein ja vapaa-ajan kiinteistöistä harvemmin. Joidenkin, pääasiassa vapaa-ajan kiinteistöjen, jätevesijärjestelmissä ei muodostu lietettä (esim. harmaat vedet menevät imeytyskaivoon tms.), ja kysymykseen olivat vastanneet jonkin verran myös tällaisten kiinteistöjen omistajat (tyhjennys yli 12 kk välein).

3.5 Jätevesilietteiden tyhjennystahot

Kuka tai mikä taho tyhjentää kiinteistön sako- tai umpikaivot?

Jätevesilietteen tyhjennystaho	Vakituiset asuinkiinteistöt (vastanneita 17 kpl)	Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 44 kpl)	Yhteensä (vastanneita 61 kpl)
Ammattimainen kuljetusyritys pyydettyä, ja toimittaa lietteen jätevedenpuhdistamolle	1 (<6 %)	3 (7 %)	4 (7 %)
Ammattimainen kuljetusyritys, mutta lietteen toimituspaikka ei ole tiedossa	-	1 (2 %)	2 (2 %)
Paikallinen asukas, esim. maanviljelijä, joka hyödyntää lietteen viljelyssä	10 (<59 %)	10 (23 %)	20 (33 %)
Paikallinen asukas, mutta lietteen käyttötarkoitus ei ole tiedossa	2 (<12 %)	2 (5 %)	4 (7 %)
Tyhjennetään itse, ja hyödynnetään omilla viljelyksillä	3 (<18 %)	7 (16 %)	10 (16 %)
Tyhjennetään itse ja liete levitetään _____Mihin?	-	20 (45 %)*	20 (32 %)
Tyhjennämme itse myös muiden kiinteistöjen jätevesilietteitä	-	-	-
Lietteet käsitellään muulla tavoin	1(**) (<6 %)	1 (2 %)	2 (3 %)

Taulukko 28. Yleisimmät lietteiden tyhjennystahot olivat paikalliset asukkaat (maanviljelijät tms.) tai kiinteistöjen asukkaat itse.

Kysymykseen liittyvät kommentit:

*)

1) Vakituinen asuinkiinteistö:

- Metsään, etäisyys ojista, vesistöistä, kaivoista 800 m.

2) Vapaa-ajan kiinteistöt:

- Kukkapenkkeihin.
- Kompostoidaan. (7)
- Vattupuskille.
- Veden mukana jälkikompostiin.
- Kompostin kautta lannoitukseen.
- Omalle tontille.
- Kompostiin /metsä.
- Lietettä ollut hyvin vähän.
- kaivetaan maahan (lietettä syntyy hyvin vähän)

**)

Vapaa-ajan kiinteistöt:

- Ei tule lietettä. (4)
- Kaivetaan maahan (lietettä syntyy vähän pesuvesistä).
- Omatoimisesti. Lietteen tuotto olemattoman vähäistä (ämpärillinen vuodessa).
- Mitään lietettä ei muodostu, vessan kuivike turvetta. Kesämökin käyttö erittäin vähäistä.
- Kaivon tyhjentää paikallinen asukas, ja liete hyödynnetään omilla pelloilla.

3.6. Kiinnostus järjestettyyn jätevesilietteen kuljetukseen liittymiseen

Olisitko kiinnostuneet liittymään järjestettyyn jätevesilietteen tyhjennykseen, mikäli sellainen järjestettäisiin? Toisin sanoen jätevesikaivot kävisi tyhjentämässä säännöllisesti sopivin määräajoin ammattimainen kuljetusyritys jätevedenpuhdistamolle, tai esimerkiksi paikallinen asukas (jolla on sopivat laitteet) välivarastoitavaksi. Tällainen järjestely voisi tuoda kustannussäästöjä, mikäli samalta alueelta tyhjennettäisiin samanaikaisesti useamman kiinteistön jätevesilietteet. Lietteiden käsittely tapahtuisi tällöin myös nykysäädösten mukaisesti.

	Vakituiset asuinkiinteis- töt (vastannei- ta 10 kpl)	Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 65 kpl)	Yhteensä (vastanneita 73 kpl)
En ole kiinnostunut liittymään kuljetukseen.	6 (60 %)	55 (85 %)	59 (81 %)
Kyllä, olen kiinnostunut liittymään kuljetukseen.	4 (40 %)	10 (15 %)	14 (19 %)
Olisin kiinnostunut kuljettamaan itse sopimuksesta muiden kiinteistöjen jätevesilietteitä, ja minulla on kuljetukseen soveltuvat laitteet.	-	-	-
Olisin kiinnostunut välivarastoitamaan jätevesilietteitä. Minulla on siihen soveltuvat tilat (esim. vanha lietelantasäiliö).	-	-	-

Taulukko 29. Valtaosa vastanneista ei olisi kiinnostunut liittymään järjestettyyn jätevesilietteiden tyhjennykseen. Halukkaimpia liittymään olivat pääasiassa sellaisten kiinteistöjen omistajat, joilla on jätevesien käsittelyä varten melko tiheästi tyhjennettävä sako- tai umpikaivo.

3.7. Jätevesilietteen tyhjennyspalvelun palvelutaso

Onko jätevesilietteen tyhjennyspalvelun saavutettavuus ja palvelutaso nykytilanteessa mielestänne

Kiinteistön sijainti ja käyttötarkoitus	Hyvä	Tyydyttävä	Huono
Vakituiset kiinteistöt (vastanneita 13 kpl)	10 (77 %)	3 (23 %)	-
Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 22 kpl)	10 (45 %)	9 (41 %)	3 (14 %) (*)
Yhteensä (vastanneita 35 kpl)	20 (57 %)	12 (34 %)	3 (9 %)

Taulukko 30. *Vastanneista valtaosan mielestä jätevesilietteen tyhjennyspalvelun saavutettavuus ja palvelutaso on nykytilanteessa hyvä tai tyydyttävä.*

Kysymykseen liittyvät kommentit:

*)

Vakituinen asuinkiinteistö:

- Huono, pitkät ajomatkat, isot kustannukset

Vapaa-ajan kiinteistö:

- Huono; pitkät ajomatkat > kustannukset

3.8. Jätevesisäiliöiden täyttymisen tarkkailu

Kuinka käytännössä hoidatte sako- tai umpikaivojen (tai muun vastaavan järjestelmän) lietetilan täyttymisen tarkkailun tyhjentämistä varten?

	Vakituiset asuinkiinteistöt (vastanneita 11 kpl)	Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 37 kpl)	Yhteensä (vastanneita 48 kpl)
Kaivojen täyttymistä käydään tarkkailemassa säännöllisesti.	8 (73 %)	18 (<49 %)	26 (>54 %)
Pidetäänkö kaivojen täyttymisestä kirjaa?	Kyllä - Ei -	Kyllä 2 (13 %) Ei 13 (87 %)	Kyllä 2 (13 %) Ei 13 (87 %)
Kaivojen täyttymistä ei tarkkailla. Tyhjennys hoidetaan sitten, kun kiinteistön jätevesijärjestelmään alkaa ilmaantua ongelmia.	-	1 (<3 %)	-
Kaivojen täyttymistä ei tarkkailla. Kuljetusyrityksen kanssa on sovittu, että kaivot tyhjennetään säännöllisesti määräajoin.	2 (18 %)	-	2 (>4 %)
Kaivojen täyttymistä tarkkaillaan satunnaisesti.	1 (9 %)	18 (<49 %)	19 (<40 %)

Taulukko 31. Valtaosa vakituisten asuinkiinteistöjen asukkaista tarkkailee jätevesikaivojen täyttymistä säännöllisesti. Vapaa-ajan kiinteistöjen osalta tarkkailu on epä-säännöllisempää. Vain kaksi vastanneista ilmoitti pitävänsä jätevesiasetuksen mukaisesti kirjaa jätevesikaivojen täyttymisestä.

3.9. Jätevesihuollosta aiheutuvat kustannukset

Ovatko jätevesikaivojen tyhjentymisestä aiheutuvat kustannukset mielestänne

	Kohtuuttoman suuret	Kohtuulliset	Pienet
Vakituiset kiinteistöt (vastanneita 13 kpl)	-	11 (85 %)	2 (15 %)
Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 29 kpl)	3 (10 %)	10 (34 %)	16 (55 %)
Yhteensä (vastanneita 42 kpl)	3 (7 %)	21 (50 %)	18 (43 %)

Taulukko 32. Vastanneista suurin osa oli sitä mieltä, että jätevesikaivojen tyhjentämisestä aiheutuvat kustannukset ovat kohtuulliset tai pienet.

3.10. Tietoisuus jätevesien käsittelyä koskevasta lainsäädännöstä

Oletteko tietoisia v. 2004 voimaan tulleesta jätevesien käsittelyä koskevasta lainsäädännöstä (Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla) ja sen vaatimista mahdollisista korjaustoimenpiteistä kiinteistöllä?

	Vakituiset asuin-kiinteistöt (vastanneita 14 kpl)	Vapaa-ajan kiinteistöt (vastanneita 96 kpl)	Yhteensä (vastanneita 110 kpl)
Olen tietoinen asiasta ja laatinut selvityksen.	7 (50 %)	26 (27 %)	33 (30 %)
Olen ollut tietoinen asiasta, mutta selvitystä en ole vielä laatinut.	4 (29 %)	31 (32%)	35 (<32 %)
Sain tietää asiasta tällä kirjeellä. Aion laatia selvityksen mahdollisimman pian.	1 (7 %)	15 (16 %)	16 (<15 %)
Tarvitsen lisätietoa ja apua selvityksen laatimisessa.	-	3 (3 %)	3 (<3 %)
Mielestäni asia ei koske kiinteistöämme.	2 (14 %)	21 (22 %)	23 (<21 %)

Taulukko 33. *Vakituisista asuin-kiinteistöjen asukkaista noin puolet olivat tehneet jätevesiselvityksen kiinteistöstä. Vapaa-ajan kiinteistöistä vasta noin neljäsosa oli tehnyt selvityksen. Asetuksen mukaisesti selvitykset piti olla tehtynä vuoden 2005 loppuun mennessä, mikäli kiinteistöllä on vesikäymälä. Jos kiinteistöllä on kuivakäymälä, selvitys täytyy olla tehtynä vuoden 2007 loppuun mennessä.*

3.11 Lisätietojen tarve jätevesien käsittelyyn liittyvistä asioista ja muita kommentteja

1) Vakituiset asuin-kiinteistöt:

- Asun kiinteistöllä, mutta en vastaa jätevesien hoidosta.
- Tässä kiinteistössä ei asu ketään tulevaisuudessa. Olemme muuttamassa.
- Pesuedet menevät kasvien kasteluun kasvimaille ja puutarhaan.

2) Vapaa-ajan kiinteistöt:

- Ulkokuussi tyhjenetään vähintään 2 kk:n välein. Nykyiset kuivikkeet (Hajusieppo + Ei hajuhaittoja) ovat erinomaisia ja kompostoituminen on jo pitkällä tyhjennettäessä. Saunavedet ovat ainoa jätevesi, joka imeytetään viemäroinnilla maahan. Käyttövesi kannetaan mantereelta erikseen.
- Koska käytössämme on sekä kompostoiva ulkokuussi että vesi-WC niin ei ole vielä tarkkaa tietoa kertyvistä määristä. Uskoisin että 5 m³:n vesi-WC säiliön tyhjennysväli n. 1,5 vuotta, mutta mikäli se saataisiin säännölliseen kiertotyhjennyksen piiriin järkevin kustannuksin olisi hyvä tyhjentää / pesä joka syksy. Koska kertyvän huussi- ja biojätteen määrä vielä varsin pieni

(valm. kesä 2005) niin välikompostia ei ole vielä ehditty hankkia – on harjinnassa.

- Kylälle tulleesta kuivajätteen keräysastiasta ei ole meille varsinaista hyötyä (pelkkää pakollista kuluu), koska voimme yhtä hyvin pudottaa roskat kaupunkiasunnon roskikseen. Roskat joudutaan joka tapauksessa ottamaan autoon kotiin mentäessä. Lisäksi kylän astia on parhaaseen lomaaikaan usein niin täynnä, ettei siihen meidän roskat mahdu. Kylän roskis pitäisi siis lomasesonkina tyhjentää useammin. Juomaveden tuomme kaupungista tai haemme maatalon kaivosta. Kysymys 5: Kuivakäymälä on korkea muovisäiliö, jossa on ilmastoiva pohjakaukalo. Käytämme kuiviket- ta, jollin massa kompostoituu.
- Kohta 10. Mielestäni jätehuollon kustannukset on kohtuuttoman kalliit sa- tunnaisesti mökillä käyvälle, koska maatuvat jätteet kompostoidaan mökil- lä ja se pieni jätemäärä, joka tulee voitaisiin ihan hyvin tuoda tullessa ko- tiin, josta kuitenkin samanaikaisesti on maksettu jätemaksut. Sitä paitsi useimmiten Utulan kaupan lähellä oleva jätelava on ylikuormitettu ja jä- tesäkit lojuvat jätelavan ulkopuolella.
- Likakaivoon menee vain tiski- ja saunavedet. Kaivo on vain 1 kaivonren- kaan korkuinen ja syvyinen, koska sitä ei voi syventää koska pohjalla on kallio vastassa. Mökin tontti on hyvin jyrkkä rinne, minne ei pääse millään ajoneuvolla tyhjennykseen, eikä myöskään ole järkevää pyytää vähän vä- liä vierasta tyhjentämään niin pientä kaivoa. Tyhjennämme kaivon itse vanhalla vesiletkulla ja imeytämme veden maahan.
- Sakokaivo tehty itse isosta putkesta, jossa pohjalla viiraa estämässä mössön pääsyn luontoon. Vesi imeytyy maastoon n. 10 m rannasta.
- Meille on tulossa n. 100 m² laajennus ja siinä yhteydessä myös jätevesien käsittely hoidetaan. Olemme kiinnostuneet erilaisista vaihtoehtoista.
- Jätteitä tulee erittäin vähän.
- Kesämökkimme on saunarakennus, jossa ei ole vesijohtoa eikä viemäriä. Sijaitsee saarella.
- Mökkini on vanha tukkikämpä, jossa ei ole mitään mukavuuksia. Pysin mahdollisimman luonnonmukaiseen kompostointiin ja muut jätteet vien pois. Mökkiä käytetään harvoin ja talouteen kuuluu 1 aikuinen ja 2 pientä lasta. Olen kiinnostunut ympäristön hyvinvoinnista ja yritän omalta osalta huolehtia kiinteistöni jätehuollosta ekologisesti.
- Kiinteistön käyttö rajoittuu kesäkuukausiin vain viikonloppuihin. Näin ollen hyvin vähäistä käyttöä.
- Mökki sijaitsee 80 metriä rannasta. Umpikaivosta (=imeytyskaivo) ei oja Saimaaseen eli imeytyy suoraan maaperään.
- Pelto- ja suovesien johtaminen ojituksen kautta tulisi estää. Ojat tukittava! Tuomalanlahden ja ympäristövesistöjen rehevöityminen aiheutuu suurelta osin näistä. Suoperäisten peltojen apulannoitukset, vedet virtaavat Sai- maaseen ja ravinteita menee mukana. Humuspitoinen suovesi lisää Sai- maan orgaanisten aineiden pitoisuutta huomattavasti.
- Kun meidän mökki on vain kesäkäytössä, ei ole sähköjä, ei vesipumppuja, saunavesi kannetaan järvestä ja juomavesi haetaan lähteestä, niin tuntuu tämä kysely vähän hassulta.
- Lisäselvityksenä haluan tiedottaa, ettei kiinteistössämme ole enää vesi- johtojärjestelmää, koska Saimaan pinta on niin alhaalla jo useana vuonna ja kaivoveden pinta seuraa järven laskua. Saunaakaan ei voi käyttää kos-

ka laiturin päässä on vain 15 cm vettä joten jätevesiprobleemaakaan ei ole. Jätevesien umpiointi omiin säiliöihin on käytännössä mahdoton toteuttaa, koska haja-asutusalueen tiestö on heikko eikä kestä raskaita ajoneuvoja. Harkitsemme ehkä kuivakäymälän sijoittamista nyt käyttämättömän WC:n tilalle tulevaisuudessa päärakennukseen ulkovessan jäädessä silti käyttöön.

4. YHTEENVETO TULOKSISTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Vakituisista asuinkiinteistöistä lähes kaikkiin ja vapaa-ajan kiinteistöistä reiluun kolmasosaan tulee talousvesi paineellisena joko vesijohtoverkostosta tai omista kaivoista. Näiden kiinteistöjen osalta jätevesijärjestelmät tulee saattaa vuonna 2004 voimaan tulleen jätevesiasetuksen (Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäri-verkoston ulkopuolisilla alueilla) mukaiseksi. Yli 60 % vapaa-ajan kiinteistöjen asukkaista ilmoitti, että talousvesi tulee kiinteistöön kantamalla. Näille kiinteistöille hajajätevesiasetus ei vaadi toimenpiteitä.

Valtaosa vastanneista ilmoitti lajittelevansa biohajoavat jätteet kiinteistöllä, mutta jonkin verran biojätteitä päätyy kuitenkin kuivajätteiden keräyspisteeseen. Kesämökkiläisistä monet vievät biojätteet vakituisen asuintalon jäteastiaan tai kompostoriin. Jätehuoltomääräysten mukaan kesämökkiläkään syntyviä jätteitä ei saisi viedä sen kunnan ulkopuolelle, missä jätteet syntyvät, eikä ilman taloyhtiön lupaa taloyhtiöiden jäteastioihin.

Biojätteet tulee Utulan alueella Ruokolahden jätehuoltomääräysten mukaan kompostoida itse, mikä näyttäisikin olevan kyselyn vastausten perusteella yleistä. Asianmukaisiin kompostointimenetelmiin, kuten kompostorin lämpöeristykseen, tulisi kiinnittää enemmän huomiota. 15 % kaikista vastanneista ilmoitti laittavansa elintarvikkejätteet avokompostiin tai tunkiolle. BIOHALO-hankkeella on keväällä 2006 valmistunut kompostointiopas, jota voidaan jakaa Utulan alueen asukkaille mm. erilaisissa tapahtumissa, ja tämän toivotaan lisäävän asianmukaista kompostointia ja kannustavan kompostointiin. Myös esimerkiksi naapurusten yhteisten kompostorien käyttöön tulisi kannustaa ja opastaa erityisesti vapaa-ajan asukkaita, joilla jätettä syntyy yleensä vähän ja epätasaisesti vuoden aikana. Biojätteitä kompostoivista kaikki vastannaista ovat täysin tai melko tyytyväisiä kompostointiin, vaikka ongelmia (mm. jäätyminen) olisikin ollut.

Vapaa-ajan kiinteistöistä valtaosalla on käytössä kuivakäymälä, mikä osaltaan vähentää paineita jätevesijärjestelmien korjaukseen sekä pienentää korjauskustannuksia (syntyy vain ns. harmaita vesiä). Kuivakäymäläjätteet ilmoitti kompostoivansa 63 % vastanneista, mutta kompostointia tulisi edelleen pyrkiä lisäämään neuvonnan avulla. Väärin käsitellyt kuivakäymäläjätteet aiheuttavat vesistöjen rehevöitymistä ja pohjaveden pilaantumisriskin.

Jätevesien käsittelyjärjestelmistä yleisin on sakokaivo tai useampi sakokaivo, josta jätevedet yleensä menevät maaperäimeytykseen tms. ilman muita puhdistusprosesseja. Saunojen pesuvedet imeytetään myös usein suoraan maahan.

Vain yksi vapaa-ajan kiinteistön asukas ilmoitti harkinneensa vesi-WC:n rakentamista kiinteistöön, ja muutama vastannut ilmoitti jopa harkinneensa tai voivansa harkita siirtymistä vesi-WC:stä kuivakäymälään. Erityisesti tärkeillä pohjavesialueilla kuivakäymälä on varteenotettava vaihtoehto verrattuna vesi-WC -järjestelmälle vaadittavaan umpikaivoon, jonka asianmukainen tyhjentäminen tulee kalliiksi. Nykyaikaiset kuivakäymälämallit voidaan sijoittaa asunnon sisätiloihin, ja niiden käyttöominaisuudet vastaavat tavallista vesi-WC:tä, kunhan kuivakäymälän käyttöön ja huoltoon sitoutuu.

Lähes kaikki kyselyyn vastanneet ilmoittivat toimittavansa ainakin jotkut hyötyjätteet hyötykäyttöön, useimmiten kunnan hyötyjätepisteille. Yleisimmät hyödynnettävät jätteet ovat paperi, lasi ja pienmetalli. Pahvin ja paperin monet myös polttavat takassa tai lämmitysjärjestelmässä. Myös ongelmajätteet toimitetaan kyselyn vastausten perusteella hyvin asianmukaisesti keräyksiin, erityisesti vakituiset asukkaat suosivat vuosittain järjestettyä kiertävää ongelmajätekeräystä. Vapaa-ajan asukkaat toimittavat ongelmajätteet usein vakituisen asuinkuntansa ongelmajätekeräykseen. Kyselyyn vastanneet asukkaat toivoivat erityisesti ongelmajätteiden ja metalliromun keräyksiä jatkossakin. Suuri osa vastanneista toivoi eri jätetyypeille paikallisia, ympäri-vuotisia keräyspisteitä.

Alle kolmasosa vastanneista ilmoitti tehneensä selvityksen kiinteistön jätevesijärjestelmästä. Näiden lisäksi noin kolmasosa ilmoitti olleensa tietoinen jätevesilainsäädännön muutoksista, mutta ei ollut vielä tehnyt selvitystä. Suurin osa kiinteistöjen jätevesijärjestelmistä on vanhoja, eivätkä täytä nykyisiä vaatimuksia, mutta myös uusia, 2000-luvulla rakennettuja järjestelmiä oli vastausten joukossa.

Järjestettyyn jätevesilietteen kuljetukseen oli vastanneiden kesken jonkin verran kiinnostusta erityisesti vakituisten asukkaiden joukossa. BIOHALO-hankkeen puitteissa selvitetään myöhemmin mahdollisuuksia tällaisen järjestetyn jätevesilietteen kuljetukseen esimerkiksi paikallisten, sopivan kuljetuskaluston omistavien yrittäjien kanssa. Tällaisen järjestelmän luominen ehkäisisi myös jätevesilietteiden epäasianmukaista käyttöä, kuten suoraan pellolle levittämistä. Nykyisten määräysten mukaan jätevesiliete tulisi käsitellä jollain tavalla hygieeniseen, stabiiliin muotoon ennen pelloille levittämistä.

Monet vastaajat ilmoittivat tarvitsevansa lisätietoa ja neuvontaa jätevesijärjestelmistä ja jätevesilietteiden käsittelystä.